IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**
(nr 26)
z dnia 20 października 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 26)

20 października 2020 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Ruseckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych projektu ustawy budżetowej na rok 2021 (druk nr 640) w zakresie:

1) części budżetowej 31 – Praca:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) dotacje celowe z zał. nr 8,
d) program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" – V etap, okres realizacji: lata 2020-2022 – z zał. nr 10,
e) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Pracy,
– Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;

2) części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) dotacje celowe z zał. nr 8,
d) środki z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa z zał. nr 16,
e) wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 z zał. nr 10;

3) części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2;

4) części budżetowej 63 – Rodzina:
a) wydatki z zał. nr 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) dotacje celowe z zał. nr 8;

5) części budżetowej nr 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji: 15, 18, 25, 27, 30, 33, 34, 35, 38, 39, 53, 58;

6) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 852 – Pomoc społeczna:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,

– dotacje celowe z zał. nr 8,
b) 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) 855 – Rodzina:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
d) zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego oraz z zakresu rodziny zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami – z zał. nr 7,
e) państwowy fundusz celowy: Fundusz Solidarnościowy;

7) części budżetowej 54 – Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
c) dotacje celowe z zał. nr 8;

8) części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Emerytalno-Rentowy (KRUS),
– Fundusz Prewencji i Rehabilitacji (KRUS),
– Fundusz Administracyjny (KRUS);

9) części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych:
a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
b) państwowe fundusze celowe:
– Fundusz Emerytur Pomostowych,
– Fundusz Ubezpieczeń Społecznych,
c) plan finansowy państwowej osoby prawnej z zał. nr 14 – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;

10) planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W posiedzeniu udział wzięli: **Mikołaj Pawlak** rzecznik praw dziecka, **Iwona Michałek** sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii wraz ze współpracownikami, **Stanisław Szwed** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Tomasz Maruszewski** zastępca prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, **Magdalena Wachnicka-Witzke** zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Paweł Jaroszek** członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, **Andrzej Bida** dyrektor generalny Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa** i **Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dzień dobry. Witam wszystkich bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Witam wszystkich zebranych. Witam panie posłanki, panów posłów i przedstawicieli ministerstw – Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Rodziny,

Pracy i Polityki Społecznej na czele z panem Stanisławem Szwedem. Przepraszam, bez „Pracy" w tym momencie, ale tego się jeszcze uczymy. Witam przedstawicieli KRUS, Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii – tutaj się pojawiła „Praca". Witam panią sekretarz stanu Iwonę Michałek zdalnie. Witam przedstawiciela Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Widzę też, że na ekranie pojawił się rzecznik praw dziecka, bardzo serdecznie pana ministra witam.

Proszę o sprawdzenie kworum. Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w dyskusji przez posłów należy wysyłać pod adres mailowy: kpsr@sejm.gov.pl. Jednocześnie informuję, że poseł zgodnie z art. 198k ust. 1 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 marca 2020 r. w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu RP potwierdza swoją obecność na posiedzeniu Komisji prowadzonej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość poprzez zalogowanie się w systemie do głosowania oraz wydrukami udziału w głosowaniach.

Czekamy jeszcze na ustalenie kworum. Kończymy głosowanie. Głosowało 29 posłów, zatem mamy kworum, możemy procedować posiedzenie Komisji. Dzisiaj w porządku obrad mamy rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych projektu ustawy budżetowej na rok 2021, druk nr 640. Będziemy procedowali w kilku blokach.

Pierwszy blok: część budżetowa 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Bardzo proszę pana ministra… Bardzo proszę, pani przewodnicząca Okła-Drewnowicz.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wiem, że przed nami ważne procedowanie, ale równie ważny jest projekt z druku nr 578. To jest projekt przyjęty przez Senat w godnej polecenia formie, ponieważ w sposób ponadpartyjny. Projekt dotyczy możliwości zaliczenia do okresu składkowego pracy… Właściwie to była niemożliwość wykonywania pracy przez osoby pozbawione możliwości wykonywania zawodu przed 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych. W konsekwencji przyjęcie tego projektu przełoży się na wyższe emerytury. W przypadku tych osób, często seniorów, wyższa emerytura oznacza godniejsze życie, szczególnie w okresie powszechnie panującej pandemii. Zatem pilność procedowania projektu jest niezbędna. Dlatego pani marszałek skierowała do naszej Komisji projekt ustawy do pierwszego czytania. Do dzisiaj nie udało się go procedować, więc bardzo proszę panią przewodniczącą o wzięcie pod uwagę wprowadzenia do porządku obrad procedowania projektu ustawy z druku nr 578 w dniu dzisiejszym.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, rozmawialiśmy o tym przed rozpoczęciem posiedzenia Komisji. Dzisiaj procedujemy budżet i temu tematowi jest poświęcone posiedzenie. Jestem w stałym kontakcie z osobami, które są wnioskodawcami senackiego projektu i przesłały szereg poprawek. To jest bardzo ważny projekt, dotyczy osób represjonowanych przez reżim komunistyczny. Jak tylko będziemy mieli wszelkie wymagane opinie, bezwzględnie przystąpimy do procedowania tego projektu. Bardzo proszę, abyśmy teraz skupili się na budżecie państwa i przystąpili do procedowania. Natomiast w momencie, gdy będą gotowe wszystkie opinie, niezwłocznie przystąpimy do realizacji senackiego projektu.

Czy chce pan zgłosić wniosek formalny? Rozumiem, że państwu chodzi o rozszerzenie porządku obrad? Nie uzupełniamy, zostało to wyraźnie powiedziane, panie pośle. Przechodzimy do porządku obrad.

Poseł Piotr Borys (KO):

Pani przewodnicząca, chcę powiedzieć, że ta niezwykle ważna ustawa dotycząca represjonowanych osób ma kontekst związany z czasem. Paradoksalnie ona dotyczy COVID-19, dlatego że osoby represjonowane mają możliwość skorzystania ze specjalnych dopłat, jeśli korzystają z domów seniora, domów opieki społecznej. To jest niezwykle istotne, aby pomoc państwa mogła dotyczyć seniorów, którzy byli represjonowani. Tam jest szereg innych rozwiązań. Dlatego uważamy, że nie należy czekać. Mamy wolną salę, możemy

procedować i dzisiaj rozpocząć pracę nad tym projektem. Dlatego przychylam się do formalnego wniosku, abyśmy mogli przegłosować i rozszerzyć porządek obrad. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, ale z przyczyn formalnych nie będę głosować rozszerzenia porządku obrad. Państwo znają regulamin. Obecnie komisje zwołuje marszałek Sejmu i również ustala porządek obrad. Rozumiem wagę sytuacji. Wszystkim nam zależy, żeby senacka ustawa była procedowana i żeby osoby, które walczyły o naszą niepodległość i były represjonowane podczas rządów komunistycznych, zostały godnie uhonorowane. Ale bardzo proszę, aby państwo z Platformy Obywatelskiej nie wprowadzali chaosu, żebyśmy mogli rzetelnie pracować, bo mamy trudną sytuację w państwie. Chociaż raz unieście się ponad swój kapitał polityczny. Bardzo was proszę.

Poseł Piotr Borys (KO):

Pani przewodnicząca, ad vocem…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Nie ma ad vocem, nie ma głosowania, ja jestem przewodniczącą i prowadzę obrady.

Poseł Piotr Borys (KO):

Pani przewodnicząca, czy to oznacza, że żadna komisja nie może rozszerzyć porządku obrad?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Proszę przeczytać regulamin, panie pośle.

Poseł Piotr Borys (KO):

Rozumiem zwołanie posiedzenia Komisji, ale jeśli Sejm jest w stanie rozszerzyć porządek obrad, dlaczego Komisja, która jest zwołana na dany dzień…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Ponieważ marszałek prowadzi porządek…

Poseł Piotr Borys (KO):

Przepraszam, ale to jest ubezwłasnowolnienie pracy Komisji. Proszę rozszerzyć porządek obrad.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, proszę teraz nie roztrząsać sprawy regulaminu Sejmu. Dzisiejszy porządek został państwu przedstawiony, wysłany w odpowiednim terminie. Jeżeli Komisja będzie poświęcona ustawie senackiej, będziemy nad nią procedować. Bardzo państwa proszę, żebyśmy nie wszczynali niepotrzebnych przepychanek słownych i skupili się nad budżetem państwa na rok 2021 i sprawnie procedowali.

Poseł Piotr Borys (KO):

Tak, tylko osoby represjonowane będą czekały miesiącami.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, Platforma Obywatelska rządziła przez osiem lat i nie wprowadziła żadnych zmian, więc bardzo proszę…

Poseł Piotr Borys (KO):

Pani przewodnicząca, proszę poddać pod głosowanie wniosek formalny.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Nie poddam, bo jest bezzasadny.

Bardzo proszę, przechodzimy do bloku pierwszego. Jesteśmy w części budżetowej nr 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Bardzo proszę pana ministra Mikołaja Pawlaka o zreferowanie projektu budżetu dotyczącego dochodów i wydatków.

Panie ministrze, proszę o włączenie głośnika, bo nie słyszymy pana. Nie wiem, czy pan minister Mikołaj Pawlak nas słyszy? Bardzo proszę o włączenie mikrofonu. Pan minister próbuje jeszcze raz się zalogować, bo coś nie działa w systemie. Jeżeli nie uda

się połączenie, zaczniemy od części budżetowej – Praca. Wolałabym, abyśmy szli zgodnie z programem.

Niestety, nadal nie widzimy pana ministra, zatem przechodzimy do drugiego bloku, czyli części budżetowej 31 – Praca: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe, program wieloletni „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" V etap, państwowe fundusze celowe: Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Bardzo proszę, referuje pani minister Iwona Michałek. Nie słyszymy pani, bardzo prosimy o włączenie mikrofonu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii Iwona Michałek:

Dzień dobry. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, na sali jest obecny pan minister Stanisław Szwed, który mnie zastąpi, jeśli będzie taka potrzeba. Jest ze mną pani Pleczeluk, dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii. Ja mam równoległe spotkanie z premierem. Czy mogę zostawić pana ministra Szweda i panią dyrektor, żeby zreferowali ten temat?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę. Rozumiem, że jesteśmy w ekstraordynaryjnej sytuacji, więc bardzo proszę panią dyrektor o przedstawienie budżetu.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii Bożena Pleczeluk:

Dzień dobry. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pozwolę sobie zaprezentować najważniejsze dane dotyczące części 31 – Praca w zakresie dochodów i wydatków. Projekt budżetu państwa na rok 2021 w części 31 przewiduje: dochody na poziomie 28 672 tys. zł, wydatki na poziomie 431 707 tys. zł, wydatki w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 1 169 498 tys. zł. W rezerwach ujęto kwotę 411 252 tys. zł. Dochody zostały zaplanowane głównie z tytułu zwrotu wydatków poniesionych na obsługę Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, tj. 20% kwoty dochodów, oraz wpływy z tytułu działań w zakresie polityki społecznej realizowanej przez Ochotnicze Hufce Pracy, tj. 78% planowanych dochodów w części budżetowej – Praca. Wydatki w tej części są związane z realizacją zadań w zakresie zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, stosunków pracy i warunków pracy, wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych, zbiorów stosunków pracy i sporów zbiorowych, związków zawodowych i organizacji pracodawców. Wydatki ogółem na realizację zadań i koszty utrzymania jednostek realizujących te zadania wynoszą ogółem 431 707 tys. zł i są na poziomie wydatków z roku 2020. Zadania są realizowane przez ministerstwo wraz z Zakładem Wydawniczo-Poligraficznym w ramach środków budżetu państwa na poziomie 98 009 tys. zł, Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog" wraz z kosztami funkcjonowania Rady Dialogu Społecznego i Biura Rady Dialogu Społecznego z poziomem wydatków 7781 tys. zł, Ochotniczych Hufców Pracy z budżetem w wysokości 279 197 tys. zł ze środków budżetu państwa oraz na utrzymanie Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego w kwocie 4288 tys. zł. Wynagrodzenia wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym i współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w części 31 kształtują się na poziomie 222 912 tys. zł i wynoszą odpowiednio w poszczególnych jednostkach: w ministerstwie w kwocie 43 099 tys. zł, Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog" wraz z Radą Dialogu Społecznego i Biurem RDS w kwocie 1 252 000 tys. zł, Zakładzie Wydawniczo-Poligraficznym w kwocie 1508 tys. zł, Ochotniczych Hufcach Pracy w kwocie 174 797 tys. zł, Głównej Bibliotece Pracy i Zabezpieczenia Społecznego w kwocie 1805 tys. zł. Dotacje celowe w wysokości 1720 tys. zł są przeznaczone na składki do międzynarodowych organizacji związkowych i międzynarodowych organizacji pracodawców. W ramach części 31 jest realizowany program wieloletni ustanowiony uchwałą Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r. pod nazwą „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy" – V etap z okresem realizacji na lata 2020–2022. Program jest realizowany wspólnie z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. W zakresie części 31 wykonawcą programu jest Centralny Instytut Ochrony Pracy. Na 2021 r. budżet wynosi 22 000 tys. zł. Minister właściwy do spraw pracy jest dysponentem dwóch państwowych funduszy celowych: Funduszu Pracy oraz Funduszu Gwarantowanych Świad-

czeń Pracowniczych. Przychody Funduszu Pracy są planowane na 2021 r. na poziomie 7 041 829 tys. zł, a wydatki na poziomie 10 968 630 tys. zł. Planowany stan środków funduszu na koniec roku to kwota 22 747 002 tys. zł. Przychody Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na 2021 r. planowane są na poziomie 466 961 tys. zł, a wydatki na poziomie 142 096 tys. zł. Planowany stan środków funduszu na koniec roku to kwota 2 515 873 tys. zł. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani dyrektor. Koreferat w tym zakresie przedstawi pan poseł Janusz Śniadek. Czy mamy połączenie z panem Januszem Śniadkiem? Bardzo proszę pana posła o przedstawienie koreferatu i włączenie mikrofonu, bo chyba znowu mamy problem. Coś z tym mikrofonem… Nie słyszymy.

Poseł Janusz Śniadek (PiS):

Wydaje mi się, że mam włączony mikrofon.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Tak, tak. Bardzo dobrze. Słyszymy się.

Poseł Janusz Śniadek (PiS):

Dobrze. Przepraszam. Miałem tu straszne przeboje. Okazało się, że musiałem na nowo instalować całą aplikację Policom, żeby się z państwem połączyć. Na szczęście się udało. Dlatego nie słyszałem całego wystąpienia pani minister, ale znam treść materiału, który dostaliśmy. Jeśli można, przystąpię do wygłoszenia koreferatu. Mojego obowiązku na tym posiedzeniu.

Powtórzę, że w części 31 projekt budżetu państwa na rok 2021 przewiduje dochody w wysokości 28 672 tys. zł, a wydatki w wysokości 431 707 tys. zł. Jak co roku dochody są na poziomie niespełna 15% ponoszonych wydatków. Natomiast w ramach rezerwy celowej na rok 2021 została ujęta kwota 411 252 tys. zł. To jest kwota znacząco wyższa niż w roku poprzednim, zatem wydaje się, że będziemy zabezpieczeni pod tym względem. Dodam jeszcze, że dochody w 2021 r. mają stanowić zaledwie 84% kwoty ujętej w budżecie na rok 2020. Zmniejszenie wynika przede wszystkim z urealnienia wpływów osiąganych przez OHP. Zresztą wpływy z OHP stanowią główną pozycję dochodów.

Skomentuję jeszcze Fundusz Pracy. Przychody w 2021 r. zaplanowano w wysokości 7 041 829 tys. zł, tj. o 46,8% mniej niż w ustawie budżetowej w roku 2020. To zmniejszenie w bardzo dużej mierze wynika z obniżenia wysokości składek na Fundusz Pracy. To jest jedno z działań w ramach tarcz antykryzysowych, obniżających koszty pracodawców. Z kolei wydatki zaplanowano w wysokości 10 968 630 tys. zł i będą one z kolei o 20,5% wyższe niż w ustawie budżetowej na rok bieżący. W dużym stopniu jest to spowodowane przewidywanym wzrostem bezrobocia oraz wzrostem wysokości zasiłków. Podsumuję jeszcze stan Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Na koniec roku 2020 ma on wynosić 2 515 873 tys. zł, tj. o 71% więcej niż w ustawie budżetowej na rok 2020. To też znaczący wzrost, aby zagwarantować bezpieczeństwo ewentualnym beneficjentom tego funduszu.

Reasumując, uważam, że projekt budżetu na rok 2021 w części 31 – Praca zasługuje na poparcie i przyjęcie. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów chce w tym punkcie zabrać głos? Czy mamy jakieś zgłoszenia? Nie słyszę.

Wrócimy zatem do bloku pierwszego. Czy pan minister Mikołaj Pawlak jest w stanie z nami się połączyć? Nie widzimy pana ministra na ekranie. Niestety, będziemy musieli zrobić blok pierwszy jako ostatni.

Przechodzimy do części budżetowej 44 – Zabezpieczenia społeczne: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe, środki z Unii Europejskiej w ramach programu operacyjnego „Pomoc żywnościowa", wieloletni program rządowy „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023. Referuje przedstawiciel Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pan minister Stanisław Szwed. Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Stanisław Szwed:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, we wszystkich punktach, które będę omawiał, budżet na rok 2021 jest porównywalny z budżetem tegorocznym, czyli nie ma zasadniczych zmian ani po stronie dochodowej, ani wydatkowej. Staraliśmy się utrzymać budżet na tegorocznym poziomie, aby zapewnić wszystkie działania, które podejmujemy w ramach Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Powiem krótko o zabezpieczeniach społecznych w części 44. Trudno mówić o dochodach, bo one są w wysokości 194 tys. zł z tytułu opłat za egzaminy na drugi stopień specjalizacji w zawodzie pracownik socjalny. Wydatki są na poziomie 815 000 tys. zł. Najważniejszą sumą w tej części jest dotacja do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 700 000 tys. zł. Jest ona przeznaczona na dofinansowanie wynagrodzeń osób niepełnosprawnych oraz na rekompensatę gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień podatkowych. Jeśli chodzi o kwestie związane ze współfinansowaniem projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, jest to kwota ponad 46 000 tys. zł. W zakresie pomocy społecznej w tym dziale to jest 14 500 tys. zł, w tym są też dotacje na programy, które realizujemy, tj. „Program pomocy osobom bezdomnym" – 5500 tys. zł, „Od wykluczenia do aktywizacji" – 3000 tys. zł, „Od zależności ku samodzielności" – 3000 tys. zł, „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie" – 3000 tys. zł. Wspieramy także utrzymanie systemów informatycznych pomocy społecznej – tu jest kwota ponad 14 000 tys. zł.

Jeśli chodzi o budżety środków europejskich, w części 44 ujęto kwotę 203 000 tys. zł, w tym program operacyjny „Pomoc żywnościowa" w kwocie 122 700 tys. zł. Jeśli chodzi o środki, które ujęto wraz z rezerwami środków europejskich przeznaczonymi na zakup i dostawę żywności, to jest kwota 494 000 tys. zł. W stosunku do obecnego roku nastąpi wzrost o ponad 22%. Program operacyjny „Wiedza, edukacja, rozwój" – prawie 80 000 tys. zł i środki POWER na kwotę prawie 120 000 tys. zł, w tym też są środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz program operacyjny „Polska cyfrowa". Jeśli chodzi o kwestię związaną z programem „Posiłek w szkole i w domu", nie zmieniamy zasad. Kwota będzie na takim poziomie, na jakim jest w obecnym roku, tj. 550 000 tys. zł, w tym oczywiście podział, jeśli chodzi o województwa – w zakresie dożywiania to będzie kwota 350 000 tys. zł i z rezerw celowych 200 000 tys. zł.

To pokrótce wszystkie informacje dotyczące części budżetowej związanej z zabezpieczeniami społecznymi w części 44. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Koreferat w tym zakresie ma pan poseł Adam Śnieżek, który zadzwonił do mnie przed chwilą. Był widoczny, ale wyłączył się. Połączymy się z nim telefonicznie. Nie ma innej możliwości. Dla przypomnienia powiem, że najpierw referuje minister, następnie koreferuje poseł, a później jest dyskusja wraz z pytaniami.

Panie pośle, proszę o przedstawienie koreferatu.

Poseł Adam Śnieżek (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chcę krótko potwierdzić wszystkie liczby podane przez pana ministra Szweda. Zgadzam się, że wydatki w części budżetowej 44 są na poziomie tegorocznego budżetu. Chcę zwrócić uwagę, że na program operacyjny „Pomoc żywnościowa" łącznie ze środkami europejskimi i rezerwą celową budżetu są przeznaczone znacznie większe środki, o ponad 91 000 tys. zł. Zatem w sumie na część budżetową 44 wydatki są zwiększone w sposób istotny. Wnoszę o pozytywne zaopiniowanie przez Wysoką Komisję tej części budżetu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos? Bardzo proszę, pani poseł Iwona Hartwich.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Wysoka Komisjo, mam dwa pytania do pana ministra Szweda. Dostaję informacje od osób niepełnosprawnych, a także ich rodzin, że wiele programów typu opieka wytchnieniowa,

usługi opiekuńcze kończą się w granicach 18–20 grudnia. Wiele miejskich ośrodków pomocy rodzinie nie przekazuje informacji – program urywa się i nie ma ciągłości. To jest ogromny problem, dlatego że wiele osób zostaje bez pomocy z dnia na dzień. Chcę zapytać, czy w budżecie zostaną zabezpieczone środki na tzw. dosypkę dla matek na wcześniejszych emeryturach lub matek mających niskie emerytury, które obecnie opiekują się dorosłymi dziećmi ze znacznym stopniem niepełnosprawności? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Pani poseł Magdalena Biejat, bardzo proszę.

Poseł Magdalena Biejat (Lewica):

Mam pytanie do pana ministra. Gdzie w projekcie budżetu znajdują się środki na przeprowadzenie i realizację strategii deinstytucjonalizacji, którą państwo nam obiecali? Przypominam, że mieliśmy ją zobaczyć do końca września. Jest już druga połowa października i nadal nie wiemy, co dzieje się z tą strategią. Dlatego oczekuję, że w tym budżecie znajdą się środki przeznaczone na pierwsze fazy. Zdaję sobie sprawę, że to nie zajmie roku, lecz wiele lat, natomiast oczekuję, że rząd zajmie się tym priorytetowo. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, pani poseł Monika Rosa.

Poseł Monika Rosa (KO):

Panie ministrze, chcę zwrócić uwagę na sytuację opiekunów dorosłych osób z niepełnosprawnościami, którymi trzeba się opiekować przez 24 godziny na dobę. W związku z epidemią koronawirusa bardzo dużo ośrodków dziennego pobytu, wsparcia, szkół zostało zamkniętych – są to kwarantanny albo decyzje samorządów co do tego, że takie ośrodki ze względu na zagrożenie wirusowe nie mogą funkcjonować. Nie wiemy, jak długo potrwa stan epidemii, jak będzie narastała skala zachorowań. A są to rodziny zamknięte w czterech ścianach, które nie mają wsparcia, ponieważ zostały pozostawione same sobie. Najczęściej to są starsze samotne matki, które muszą zajmować się i opiekować dorosłymi osobami niepełnosprawnymi przez cały dzień. Dochodzi do sytuacji, gdy w tych dorosłych osobach z niepełnosprawnościami rośne agresja, ponieważ nie mogą nigdzie wychodzić, nie mają warsztatów, nie mają zajęć, nie mają terapii. Czy państwo przewidują wsparcie tych opiekunów i dzieci? Jakie kwoty ewentualnie zostaną przeznaczone? Może rozwiązaniem są wizyty osób, które mogą pomagać w zakupach takim rodzinom lub czasowo odciążać opiekunów takich osób dorosłych? Sytuacja była dramatyczna w okresie lockdownu, a spodziewamy się, że może być jeszcze gorzej.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Czy mamy jeszcze jakieś zgłoszenia? Czy mamy zgłoszenia elektroniczne? Nie mamy. Zatem bardzo proszę pana ministra Szweda o odpowiedź.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Dziękuję za pytania, one zapewne pojawią się jeszcze przy omawianiu Funduszu Solidarnościowego, ewentualnie budżetu PFRON. Jeśli chodzi o pytanie pani poseł, do końca listopada będzie przedstawiona kontynuacja programów, które w tej chwili są. Przeznaczamy na nie z Funduszu Solidarnościowego 420 000 tys. zł – 80 000 tys. zł na realizację programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne", 50 000 tys. zł na opiekę wytchnieniową, 50 000 tys. zł na realizację opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami, 80 000 tys. zł dla NGO, 80 000 tys. zł na program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej", także 80 000 tys. zł na realizację programu dla osób… adresowane są – to o czym wcześniej mówiłem – do jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych. Kontynuujemy świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji w kwocie 500 zł plus ewentualnie mechanizm „złotówka za złotówkę". Na to mamy przeznaczone ponad 5 000 000 tys. zł. Szacujemy, że będzie wyższy poziom dofinansowania. To wszystkie informacje, o które pytała pani poseł.

Kwestia zawiązana z opiekunami osób starszych jest jeszcze do rozstrzygnięcia. Jeśli chodzi o systemowe rozwiązanie, od wielu lat toczy się dyskusja na poziomie parlamentu.

Myślę, że jeśli doprowadzimy do sytuacji, że będziemy mieli możliwość przedstawienia państwu nowego systemu orzecznictwa, to temat będzie z tym powiązany.

Jeśli chodzi o pytanie pani poseł o aktualną sytuację dotyczacą wsparcia samotnych osób przy robieniu zakupów, mamy program, który zostanie ogłoszony w najbliższych dniach. Kwota 100 000 tys. zł zostanie przekazana poprzez wojewodów do OPS na wsparcie takich osób. Będzie można zamówić usługę w postaci zrobienia zakupów. Program jest skierowany do osób powyżej 70. roku życia, które potrzebują takiego wsparcia. Na razie mamy kwotę 100 000 tys. zł z rezerwy budżetu państwa. Jeżeli będzie potrzeba, poszukamy dodatkowych środków. Oczywiście mówię o dodatkowym programie, bo obecnie funkcjonujące działania w ramach pomocy społecznej są kontynuowane. Bardzo mocno liczymy na wsparcie organizacji pozarządowych, wolontariatu, ochotniczych straży pożarnych, wszystkich, którzy mogą pomóc. Kontynuujemy akcję „Bezpieczny senior", aby starsi ludzie pozostawali w domu. Poprzez tę działalność zapewniamy opiekę na poziomie samorządowym. Tutaj musi być działanie wspólne razem z samorządem. Poprzez urzędy wojewódzkie przekazujemy dodatkowe środki poza kwotą 380 000 tys. zł, którą przeznaczyliśmy w ramach środków europejskich na poprawę sytuacji w DPS. Również przeznaczamy z rezerwy kwotę 40 000 tys. zł na doposażenie i wsparcie DPS w części dotyczącej możliwości dopłaty do wynagrodzeń czy zamawianie usług dodatkowych, które wynikają z sytuacji COVID-owej. Dziękuję.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Panie ministrze, ale nie odpowiedział pan na pytanie o matki na wcześniejszych emeryturach. Mam jeszcze ogromną prośbę. Bardzo państwa proszę, bo gdziekolwiek napiszę czy złożę interpelację, wszędzie mówicie: „jak się zmieni orzecznictwo". Ale już od pięciu lat mówimy o zmianie orzecznictwa, odkąd państwo rządzą. Wiadomo, że jeśli orzecznictwo się zmieni, nie będzie działało wstecz – nikomu nie zabierzecie orzeczeń, nie pozbawicie świadczenia pielęgnacyjnego. Muszą być zmiany postępowe, aby wszystkie leżące osoby niepełnosprawne w końcu otrzymały darmowego pampersa. Bardzo państwa proszę, nie zrzucajcie wszystkiego na orzecznictwo, nad którym każdy z państwa będzie sumiennie pracował. Jeżeli się zmieni, chwała państwu, ale nie można wszystkiego zrzucać na orzecznictwo, które może kiedyś się pojawi. Na koniec pytanie, panie ministrze, o matki na EWK, które w 2018 r., podczas naszego 40-dniowego protestu w Sejmie, miały obiecane przez ówczesną minister Rafalską… Wypowiedziano nawet znamienne zdanie: „Nie możemy wam dać pieniędzy, bo szykujemy dosypkę dla rodziców na wcześniejszych emeryturach". Chciałabym, żeby pan ustosunkował się do problemu, czy rodzice dostaną to, co zostało obiecane? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Pani poseł Monika Rosa.

Poseł Monika Rosa (KO):

Panie ministrze, może uszczegółowię swoje pytanie. Cieszy mnie wsparcie dla seniorów i wiele samorządów organizuje takie wsparcie przy pomocy wolontariuszy i organizacji pozarządowych. Są jednak sytuacje, kiedy… najczęściej dotyczy to matek, które podczas zamkniętych domów dziennego pobytu zostają same ze swoimi dorosłymi dziećmi z niepełnosprawnościami. Rozumiem pomoc przy zakupach, ale one często nie kwalifikują się pod względem wieku, żeby zakupy do nich przyjechały. Trzeba te „Srebrne Telefony" itd. Z takim dorosłym dzieckiem jest bardzo trudno pójść na zakupy w normalnych warunkach, a co dopiero, kiedy są kolejki przed sklepami, aptekami czy gdziekolwiek, bo są limity. Drugim elementem jest to, że zamknięcie ośrodków dziennego pobytu, które mają różne formy, sprawia, że matki nie mają nawet godziny wytchnienia, aby móc cokolwiek dla siebie zrobić. Choćby przespać się tę godzinę. Zamknięcie w domu powoduje agresję, frustrację, często dochodzi do przemocy psychicznej w obie strony, bo ciężko jest wytrzymać w takich sytuacjach. Stąd moje pytanie, czy będzie jakieś wsparcie – bo rozumiem, że okres epidemii potrwa jeszcze – dla tych właśnie rodzin.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę o odpowiedź pana ministra.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące działań, które dotyczą systemu EWK dla matek, obecnie nie mam propozycji rozwiązania tego problemu, ale temat jest nam znany i bliski, bo wiemy, że ta kwestia jest do uregulowania. Wiemy o tym od wielu, wielu lat.

Jeśli chodzi o pytanie pani poseł, to te działania, które podejmujemy, dotyczą… Tutaj podałem przykład programu dla osób powyżej 70. roku życia, bo zależy nam, żeby chronić te osoby. Te osoby, które z różnych względów muszą pozostać w domu, chociażby dlatego, że są wyłączone ośrodki opieki całodobowej. Proponujemy też programy, o których mówiłem wcześniej – opieka wytchnieniowa czy asystent dla osoby niepełnosprawnej – i na to przeznaczamy środki. Każda pomoc ze strony samorządu lub wolontariatu jest w tym zakresie potrzebna. Tego, czego możemy dokonać ze strony rządu, dokonujemy, reszta musi być przeprowadzana na poziomie lokalnym przez samorządy, bo nie jesteśmy w stanie reagować na wszystkie potrzeby z pozycji ministerstwa. W ostatnim czasie przeznaczyliśmy miliardy złotych na różne formy. Na pewno mogą zdarzyć się przypadki, które wymagają osobistej interwencji. Takie działania również podejmujemy. Wspomniałem o DPS – codziennie wykonujemy kilkadziesiąt telefonów z ministerstwa do dyrektorów DPS z pytaniami, gdzie trzeba pomóc, gdzie udrożnić, komu brakuje rąk do pracy. Działania są podejmowane, ale wszyscy razem musimy pracować, żeby tym osobom jak najszybciej i jak najlepiej pomóc, bo sytuacja jest bardzo trudna dla wszystkich.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, panie ministrze. Zakończyliśmy omawianie trzeciego bloku – Zabezpieczenie społeczne. Wrócimy do pierwszego bloku, bo pojawił się pan minister Mikołaj Pawlak. Zatem przechodzimy do bloku pierwszego, część budżetowa 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Bardzo proszę.

Rzecznik praw dziecka Mikołaj Pawlak:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam nadzieję, że wszyscy są w dobrym zdrowiu. Przechodzę do omówienia części 14 budżetu państwa na rok 2021, w której zaplanowane wydatki Biura Rzecznika Praw Dziecka to 14 410 tys. zł. Te wydatki są zwiększone w stosunku do wydatków z 2020 r. o 616 tys. zł, tj. o blisko 4%. Powiem krótko i zwięźle na temat celu i przeznaczenia wydatków w planowanym budżecie na przyszły rok.

Po pierwsze, niezbędne jest moim zdaniem uzupełnienie zatrudnienia w Biurze Rzecznika Praw Dziecka z uwagi na znaczący wzrost liczby spraw. Krótko odniosę się do tych 10 etatów. Dotyczyłyby one wsparcia dziecięcego telefonu zaufania, który do tej pory, do października 2020 r., ma tyle połączeń, ile w całym 2019 r. Obecna sytuacja powoduje, że telefon zaufania dla dzieci i młodzieży powinien działać przez całą dobę, a nie – tak jak teraz – tylko w godzinach pracy biura. Kolejna sprawa dotyczy zwiększenia zatrudnienia kadry etatowej, spraw międzynarodowych i bardzo istotnych wymogów dotyczących umiejętności i kwalifikacji prawniczych w zakresie prawa międzynarodowego, także pedagogicznych i psychologicznych. Kolejna sprawa odnosi się do zwiększenia i ochrony praw dziecka dla realizacji zadań, które wykonuję jako rzecznik. To jest element dotyczący technicznej strony działalności biura, stąd zaproponowałem wydatki majątkowe na kwotę 500 tys. zł. W bieżącym roku była realizowana duża inwestycja w postaci zmiany siedziby na większą, nową, przystosowaną do aktualnych warunków. Czas spowodował, że elektronika w biurze nie spełnia wymogów, jakie powinny istnieć w obecnych czasach, szczególnie przy pracy zdalnej. Dlatego zaplanowałem na przyszły rok modernizację serwerowni i centrali telefonicznej oraz zakupy multimedialne, ponieważ pracownicy również muszą mieć urządzenia działające bardzo sprawnie. Stąd łączna kwota 500 tys. zł przeznaczona na wydatki majątkowe. Powyższy budżet został przygotowany tak, aby były niezbędne, minimalne koszty osobowe i rzeczowe rzecznika, żeby można było zapewnić realizację zadań mojego biura. Zostały skalkulowane z uwzględnieniem zasad gospodarności, racjonalności i celowości tych wydatków.

Uprzejmie proszę Wysoką Komisję, aby pozytywnie zaopiniowała projekt budżetu w części 14 – Rzecznik Praw Dziecka dla Komisji Finansów Publicznych.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Koreferat w tej części budżetowej przedstawi poseł Leszek Dobrzyński. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Leszek Dobrzyński (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, koreferat jest bardzo krótki. Powtórzę to, co państwo słyszeli. Wydatki całkowite zaplanowane na przyszły rok to kwota 14 410 tys. zł. Nastąpi zwiększenie o mniej więcej 600 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego. Dodam jeszcze, że oprócz 10 etatów, które w dużej części nabijają koszty, to wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń to będzie wzrost o mniej więcej 1400 tys. zł, a wydatki bieżące – wzrost o mniej więcej 800 tys. zł, natomiast wydatki majątkowe będą zmniejszone w stosunku do obecnego roku o 1600 tys. zł. Proponuję zaaprobować ten budżet. Myślę, że jest dobrze skonstruowany.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pani poseł Magdalena Biejat.

Poseł Magdalena Biejat (Lewica):

Panie rzeczniku, mam pytanie. Czy w związku z planowanym zwiększeniem budżetu, zatrudnienia osób – mówił pan o zwiększonym zapotrzebowaniu dotyczącym telefonu zaufania – biuro rzecznika ma zamiar zająć się tym, jak wygląda obecnie nauczanie zdalne, hybrydowe, jak w ogóle wygląda sytuacja w edukacji? Czy rzecznik będzie w jakikolwiek sposób interweniował, jeśli chodzi o przygotowanie do edukacji zdalnej, zwłaszcza jeśli chodzi o tzw. dzieci znikające z systemu? Ten problem będzie się pojawiał. Skoro wnioskuje pan o dodatkowe środki, chciałabym wiedzieć, co dokładnie pan z nimi zrobi poza kupowaniem komputerów? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Drugie pytanie, bardzo proszę, pani poseł Kotula.

Poseł Katarzyna Kotula (Lewica):

Dziękuję. Panie rzeczniku, chcę zadać pytanie, dołączając się do głosu koleżanki, gdyż bardzo duża liczba rodziców zgłasza się do nas zaniepokojona tym, co dzieje się w edukacji. Dzisiaj odebrałam kilka telefonów od rodziców dzieci ze szkół podstawowych, którzy zastanawiają się nad pozostawieniem dzieci w domach. Nawet w funkcjonujących szkołach rodzice obawiają się, gdyż często są na samozatrudnieniu. Mają świadomość, że jeśli będą zmuszeni do przejścia na kwarantannę, ich sytuacja finansowa będzie bardzo trudna, nie chcą narażać własnych dzieci. Oczekuję pana działania w tym zakresie. Nie przypominam sobie, aby pan, jako rzecznik praw dziecka, zabrał głos w tej sprawie od marca. Mam wrażenie, że uczniowie, młodzież, dzieci są pozostawione same sobie. Dzisiaj mówimy o budżecie na ten rok, zatem chciałabym, aby pan uwzględnił jakieś działania w tym zakresie, tym bardziej że to już drugi rok szkolny, w którym zmagamy się z koronawirusem. Przed nami wiele miesięcy i być może do końca roku szkolnego będziemy w takiej sytuacji. Po pierwsze, co pan robi, aby faktycznie zlokalizować dzieci znikające z systemu, o których wspomniała posłanka Biejat? Co pan robi, aby razem z nowym ministrem edukacji narodowej wypracować wspólne systemy, platformy, które wyrównywałyby szanse dla dzieci? Oczekuję również pana zdania w sprawie realizacji podstawy programowej. Wiem, że nie jest pan ministrem edukacji narodowej, ale jest pan rzecznikiem praw dzieci, i chcę, żeby pan realizował swoje obowiązki. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, pani poseł Iwona Hartwich, a następnie pani poseł Monika Rosa.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Panie ministrze, zwracam się do pana ministra Szweda, dlatego że dostałam wiadomość od kolegi z klubu…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani poseł, czy mogę na sekundę? Pan minister Szwed będzie za chwilę referował kolejny blok, więc będzie czas na pytania do ministra. Mamy poważny problem z łączami i nie chcemy, aby pan minister Pawlak nam zniknął. Będzie pani mogła dopowiedzieć później.

Bardzo proszę, pani poseł Monika Rosa.

Poseł Monika Rosa (KO):

Panie rzeczniku, rozumiem, że wzrost budżetu dotyczy telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży. To jest element ważny, ale nie najważniejszy. Stąd moje pytanie, czy pan rzecznik będzie prowadził jakiekolwiek działania na rzecz zmiany i poprawy sytuacji psychiatrii dziecięcej i młodzieżowej w Polsce? Jesteśmy w czołówce, jeśli chodzi o liczbę samobójstw, o dramatyczny stan psychiatrii dziecięcej w Polsce, mam więc pytanie, jaka część budżetu zostanie przeznaczona na próbę stworzenia idei zmian systemowych, oczywiście we współpracy z właściwymi ministerstwami. To jest problem szalenie palący i ważny – dostęp zarówno do opieki psychologicznej w szkole, jak i później opieki psychiatrycznej dzieci i młodzieży. Wiemy, że ten dostęp jest bardzo niskiej jakości i nierównomierny, tzn. zależy od miejsca zamieszkania. Drugi element to kwestia trwającego koronawirusa i wzrastającej przemocy, także przemocy psychicznej wobec dzieci. Sytuacja jest trudna dla wszystkich, zamknięcie w domach było trudne. Czy przewiduje pan jakiekolwiek działania? Czy jakieś sygnały trafiały do pana ministra i czy ma pan wnioski, które przydałyby się, aby poprawić sytuację dzieci, nie tylko poprzez telefon zaufania?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Nie słyszę więcej zgłoszeń. Bardzo proszę, panie ministrze, o odpowiedź.

Rzecznik praw dziecka Mikołaj Pawlak:

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, dwa pytania pani poseł Biejat i pani poseł Kotuli dotyczyły edukacji. Na te pytania odpowiem łącznie. Po pierwsze, zabierałem głos w sprawach dotyczących nauczania hybrydowego, zdalnego czy zamknięcia części szkół. Nie jest tak, że nie było wystąpień. Specjalnie dla pani poseł jeszcze dzisiaj postaram się przesłać wystąpienia, które od marca były przedstawiane właściwym ministrom. Były przedstawiane w zakresie świadczeń opiekuńczych, podczas pierwszego tzw. lockdownu w marcu, zanim nastąpiły prace legislacyjne nad rozwiązaniami dla rodziców najmłodszych dzieci. Moje wystąpienie dotyczyło tego problemu. Pamiętam rozmowę z panią minister Maląg. Po kilku dniach projekt był przedłożony Wysokiej Izbie. Odnośnie do zapobiegliwości przed nowym początkiem roku szkolnego w sierpniu przedstawiałem pomysły i propozycje ministrowi edukacji narodowej w zakresie możliwości przejścia na nauczanie hybrydowe lub zdalne. Teraz widzę, że nawet w debacie publicznej różne związki zawodowe przedstawiają te same pomysły, które już w sierpniu w wystąpieniu generalnym były proponowane ministrowi edukacji narodowej. Oczywiście, jeszcze dzisiaj dla przypomnienia wyślę paniom wystąpienia.

Codziennie moje zaniepokojenie budzi sytuacja w szkołach w całej Polsce. Oczywiście szkoły podstawowe jeszcze działają, natomiast w szkołach ponadpodstawowych w strefach czerwonych nauczanie jest zdalne, hybrydowe. Są przedstawiane pomysły, w jaki sposób dzieci powinny być kształcone w tej trudnej sytuacji. Jednak to nie zmienia faktu, że mogą zdarzyć się sytuacje „wykluczenia”, natomiast od początku roku były co najmniej dwa programy ministerialne z pieniędzy unijnych – za pierwszym razem 160 000 tys. zł, za drugim razem podobna kwota, kilkaset milionów złotych przeznaczonych dla gmin na zakup komputerów, internetu i różnego rodzaju tabletów dla dzieci. Zatem dziesiątki tysięcy dzieci zostały doposażone. Nie zmienia to faktu, że w wielu przypadkach pojawiają się jeszcze potrzeby tego typu. Takie sprawy codziennie wpływają do mojego biura. Dzisiaj, zanim rozpoczęło się posiedzenie Komisji, przyjąłem już kilka zgłoszeń. W każdym przypadku odpowiadam na obawy rodziców, zwracam się do organów prowadzących, dyrektorów. Jeżeli jest potrzeba wsparcia w kontakcie z sanepidem, również to czynię. Co więcej, w moim wystąpieniu z sierpnia postulowałem, żeby w szczególnych przypadkach, dotyczących dzieci z niepełnosprawnościami, które już wtedy nie powinny trafiać do szkół, odciążyć system i żeby nie była wymagana zgoda dla dyrektora od sanepidu na przejście na nauczanie hybrydowe lub zdalne. Już wtedy o to apelowałem, więc

proszę o uważne zerkanie na moje wystąpienia generalne, ale dla czystości sumienia wyślę te wystąpienia. One są aktualne i działam w każdej indywidualnej sprawie, która do mnie trafia, jednocześnie zbieram zagadnienia, aby przedstawiać pomysły właściwemu ministrowi edukacji narodowej, również obecnemu.

Odnośnie do pytania pani poseł Moniki Rosy w zakresie dziecięcego telefonu zaufania – tak, trudny czas powoduje, że dzieci i młodzież korzystają z różnego rodzaju kontaktu. Jest kilkanaście różnych telefonów prowadzonych przez fundacje, organizacje pozarządowe, ale również państwowe. Jednym z nich jest dziecięcy telefon zaufania. W zeszłym roku było prawie 20 tys. połączeń. W tym roku, mimo że jest październik, już dochodzimy do tej liczby, zatem w obecnym roku będzie więcej połączeń. Dlatego tak ważne jest wsparcie, bo w wielu przypadkach to stanowi prewencję, rozszerzenie działalności telefonu, żeby dzieci wieczorem, gdy są w domu, mogły również porozmawiać po godzinach otwarcia biura. Zatem to jest element systemu.

Odniosę się do systemu psychiatrii dziecięcej. Problemy w psychiatrii, głównie brak kadry medycznej – teraz około 400 lekarzy działa w tym zakresie – to są zaniedbania nie ostatniego roku, nie dwóch lat, lecz co najmniej dekady. Rozwiązaniem tego problemu w jakiejś mierze jest pomysł Ministerstwa Zdrowia sprzed dwóch lat, który teraz jest wdrażany w postaci przeprowadzenia reformy, żeby pomoc była udzielana na najniższym szczeblu i była weryfikowana na poziomie szkół. A teraz od razu ambulatoryjne przypadki trafiają do tych oddziałów, których jest za mało, bo mamy 32 szpitale i 34 oddziały psychiatrii dziecięcej. Zgadzam się, że to należy poprawiać. Obecnie kształci się 150 lekarzy psychiatrów ze specjalizacją dziecięcą. To będzie trwało i mam nadzieję, że praca włożona w Ministerstwie Zdrowia wesprze ten system, ale oczywiście nie jest kolorowo. Chcę przekazać informację, co robię i jak wspieram, pomijając wystąpienia generalne w zakresie psychiatrii i wskazywanie tego problemu. Sygnalizuję, że była przeprowadzona akcja z jedną z firm komercyjnych i we wszystkich oddziałach psychiatrycznych w Polsce rozdysponowano ponad 2000 tys. zł na sprzęt, wyposażenie, które ordynatorzy i dyrektorzy szpitali sami dobierali wedle potrzeb. Do każdego łóżka była przypisana określona kwota. To nie odbiło się szczególnym echem, ale wiem, że to było dobre działanie, chociaż niezbyt medialne. Zatem przekazuję informację, że kilkadziesiąt tirów z różnego rodzaju sprzętem było rozwiezionych do tych oddziałów. Ale to oczywiście nie rozwiązuje podstawowych problemów w psychiatrii dziecięcej. Stykam się z tym na co dzień. Gdy jest taka możliwość, również jestem osobiście na oddziałach, aby rozmawiać z lekarzami, personelem, który wymaga wsparcia. Ludzie, którzy tam pracują, nie robią tego z przymusu, lecz dlatego, że chcą pomóc najbardziej pokrzywdzonym dzieciom. Chciałbym, abyśmy wspólnie pracowali w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, z której rodzą się problemy psychiczne i najtrudniejsze sytuacje. Chcę przypomnieć, że Wysoka Izba w bieżącym roku niemal jednogłośnie uchwaliła ustawę, która w bardzo dużym zakresie wesprze system pomocy pokrzywdzonym, który już wcześniej, poprzez Fundusz Sprawiedliwości – ponad 300 ośrodków pomocy pokrzywdzonym – zaczął wreszcie działać po latach. Dlatego ustawa antyprzemocowa jest bardzo istotna, a Biuro Rzecznika Praw Dziecka wspiera ten pomysł. Po pierwsze, uczestniczyłem przy jej projektowaniu i cieszę się, że Wysoka Izba i Senat przyjęły ją niemal jednogłośnie. Jednocześnie moi pracownicy w ostatnich miesiącach bardzo intensywnie uczestniczyli w szkoleniu policjantów, wojska, w części, w jakiej Żandarmeria Wojskowa podejmuje czynności wobec swoich funkcjonariuszy, żeby przepisy, gdy wchodzą w życie, mogły być stosowane. Nawet na poziomie szkolenia również działam aktywnie. Jeżeli są pomysły i możliwości, bardzo proszę, możemy się spotkać i porozmawiać zdalnie, chętnie je przyjmę i będę uczestniczył we wsparciu krzywdzonych dzieci. A wyrazem tego, że walczę bardzo intensywnie z wielorakiego rodzaju przemocą wobec dzieci, jest powołany przeze mnie dział przestępczości wobec dzieci, który również zamierzam rozbudować w przyszłym roku. Sądy rodzinne zajmują się częścią spraw, głównie rodzinną, natomiast są przestępstwa wobec dzieci w sprawach karnych i one nie doznawały takiego zainteresowania, jak powinny. Z tej przyczyny zapadały łagodne wyroki albo zdanie pokrzywdzonych dzieci nie było brane pod uwagę. Stoję na ich straży jako

rzecznik praw dziecka. Dlatego tutaj wszystkie aspekty, o których mówiła pani poseł, są bliskie mojemu działaniu i nieustająco pracuję w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Ad vocem pani poseł Monika Rosa.

Poseł Monika Rosa (KO):

Panie rzeczniku, jak tylko będzie to możliwe, chętnie spotkam się z panem, żebyśmy mogli szczegółowo omówić różne aspekty naszej wymiany zdań. Chcę zwrócić uwagę, że być może jednym z ważniejszych elementów walki z przemocą wobec dzieci, nastolatków w szkołach, domach, ale także czymś, co może wesprzeć dzieci i młodzież, jest postawienie tamy wobec fali nienawiści, która wylewa się na nastolatki ze społeczności LGBT albo podejrzewane, że są członkami społeczności LGBT czy osobami nieheteronormatywnymi. Wydaje się, że wypowiedzi o tabletkach zmieniających płeć nie stawiają tej tamy. Wydaje się, że bardzo ważnym aspektem działań pana rzecznika powinno być stawianie tamy nienawiści i działaniom, które doprowadzają do nienawiści, przemocy fizycznej, psychicznej, ale także depresji, targnięcia się na swoje własne życie, zwłaszcza ze względu na nagonkę na odmienność.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Jeszcze pan poseł Piotr Borys.

Poseł Piotr Borys (KO):

Panie rzeczniku, przepraszam, ale nie byłem obecny podczas całej wypowiedzi, równolegle pracowała druga Komisja, której jestem członkiem. Słyszałem pana deklarację dotyczącą współpracy we wszystkich aspektach, wynikających z dobra dzieci. Pani posłanka Rosa wspomniała o aspekcie psychiatrii dziecięcej. W ostatnim czasie byliśmy obecni na kilku konferencjach poświęconych ocenie psychiatrii dziecięcej. Jedna z nich odbyła się w Katowicach, gdzie przedstawiano problemy całego systemu psychiatrii, o czym pan wspomniał. Jednym z elementów jest kwestia prewencji, która jest najistotniejsza w leczeniu skutków, pomocy psychiatrycznej czy medycznej. Wiele elementów zaczyna się w szkołach, dlatego pomoc psychologiczna, pedagogiczna jest pierwszym momentem interwencji. Stąd moje pytanie, czy w ramach tego budżetu i planów przewiduje pan w tym zakresie podjęcie współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej? Bez systemowego wsparcia pracy pedagogów nie można wychwycić wszystkich początków choroby psychicznej, która swoje źródło często bierze z kwestii dyskryminacyjnych, o czym wspomniała posłanka Rosa. Czy przyjmie pan zaproszenie do współpracy w zakresie ważnego elementu? Prowadzę zespół do spraw wychowania seksualnego. Jest w nim wiele posłanek i posłów, podejmujemy szereg inicjatyw, dyskusji z ekspertami i chcielibyśmy, aby pan również wziął udział, żeby zatrzeć ślady pana wypowiedzi, które nie do końca dały nam możliwość pełnej oceny pana pracy. To jest jedna z ważniejszych spraw, która jest przedmiotem prac zespołu parlamentarnego. Chciałbym uzyskać informację od pana. Wiem, że dzisiaj nie jest czas w kontekście pandemii, ale chcielibyśmy, żeby przyjął pan zaproszenie i odpowiedział na stosowne pytania ze strony posłów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Panie rzeczniku, proszę o odpowiedź.

Rzecznik praw dziecka Mikołaj Pawlak:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, w zakresie współpracy i spotkania – dziękuję za zaproszenie. Proszę o zawiadomienie mnie o posiedzeniu, chętnie wezmę udział, bo musimy dyskutować. Proszę również, abyśmy nie ulegali manipulacjom i skrótom, bo w głośnej sprawie sprzed ponad dwóch miesięcy moja wypowiedź dotyczyła przestępstwa, zatem to był ten zakres. Odnośnie do prewencji w szkołach rozumiem, że się zgadzamy, iż wspólnymi siłami możemy wypracować nowe metody dotyczące psychiatrii dziecięcej. Do końca października chcę wystąpić do jednego z funduszy o możliwość wsparcia pieniędzmi najniższego poziomu pedagogicznego i psychologicznego dla dzieci na poziomie szkół. Mam nadzieję, że zostanie to zaakceptowane. To jest kwestia tygodnia lub dwóch, gdy moje wystąpienie będę mógł skierować do dwóch ministrów. Mam

nadzieję, że będziemy wspólnie wspierali dzieci. Dziękuję za szerokie poparcie systemu wsparcia psychiatrii dziecięcej.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, pani przewodnicząca Marzena Okła-Drewnowicz.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Dziękuję. Korzystając z momentu, że system działa, chcę dopytać w kwestii finansowej. Widzimy wzrost wydatków, jeśli chodzi o koszty osobowe, ale również podróże służbowe zagraniczne. Wiemy, że przed nami rok, w którym pandemia nie ustąpi. Pytanie, czy dzisiaj pan rzecznik już wie, jakie podróże mają się odbyć i z jakimi zaplanowanymi działaniami na arenie międzynarodowej?

Rzecznik praw dziecka Mikołaj Pawlak:

Tak, sygnalizuję, że w bieżącym roku nie odbywały się wyjazdy międzynarodowe, chyba jedynie na początku roku. Kwestia wydatków na podróże zagraniczne może być wstrzymana, zawieszona w zależności od sytuacji epidemicznej w Europie i na świecie. Zatem w oczywisty sposób mam duże wątpliwości co do tego punktu wydatkowego. Natomiast projekt budżetu był przygotowywany w lipcu w oparciu o dane, które były nam wszystkim przedstawiane. Była szansa, że przyszły rok będzie lepszy pod tym względem. To są często odwiedziny polskich placówek dyplomatycznych, polskich szkół za granicą, a jednocześnie rozmowy z rzecznikami praw dziecka z innych krajów. W latach poprzednich spotykałem się z rzecznikami praw dziecka w Norwegii, Szwecji, państwach bałtyckich, abyśmy mieli wspólne stanowiska w wielu sprawach. To są tego typu planowane wydatki. Sygnalizuję i zgadzam się z panią przewodniczącą, że na obecnym etapie ta kwestia jest zagrożona, natomiast w całokształcie budżetu to nie jest wielki wydatek. W tym roku również nie był wykorzystany, został przesunięty na inne potrzeby, szczególnie związane z dużą inwestycją, która była planowana w roku 2019, czyli przebudową i zmianą siedziby biura rzecznika. Potwierdzam, że wydatek planowany w lipcu może ulec zmianie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie rzeczniku. Zamykamy blok pierwszy.

Teraz mamy blok czwarty. Widzę na tablicy wyświetlone osoby do tego bloku. Część budżetowa 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych. Wiem, że pan minister zgłaszał, ale… Ponieważ dzisiaj nie było wiadomo, który blok jest pierwszy, bo mamy problemy na łączach. Wiem, że pan minister mi to sygnalizował. W takim razie miejmy nadzieję, że na łączach się nic nie stanie.

Przejdziemy w takim razie do bloku piątego, ósmego i dziewiątego. Pan minister jest z nami na sali. Przepraszam osoby na łączach. Pan minister rzeczywiście mi sygnalizował, ale umknęło mi to w całym zamieszaniu. Zatem bardzo proszę, część budżetowa 63 – Rodzina. Referuje pan minister Stanisław Szwed.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Bardzo przepraszam za zmianę, ale mam kolejne spotkania dotyczące DPS i chciałem połączyć bloki. Jeśli chodzi o część budżetową 63, jest ona krótka, bo reszta będzie omówiona w rezerwach celowych. Tutaj mówimy tylko o wydatkach na poziomie 27 400 tys. zł. Głównie kwestie związane są z drugim programem konkursu promocji rodzin „Po pierwsze Rodzina!" – kwota 8400 tys. zł. W przyszłym roku na utrzymanie systemów informatycznych przewidujemy ponad 5000 tys. zł, a na realizację zadań w zakresie Karty Dużej Rodziny – 4200 tys. zł, choć w innym punkcie ta Karta Dużej Rodziny to będzie ponad 30 000 tys. zł na realizację programu, na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich i programu „Wiedza, edukacja, rozwój" – łącznie 1300 tys. zł. Wynagrodzenia osobowe w części Rodzina będą na poziomie 5200 tys. zł. Stan zatrudnienia planujemy na poziomie 62,5 etatów – wzrost liczby etatów jest podyktowany przejęciem przez nasze ministerstwo zadań z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów dotyczących pełnomocnika rządu do spraw równego traktowania. To wszystko, jeśli chodzi o dział 63.

Nie wiem, czy od razu mówić o rezerwie?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie ministrze, może połączymy się z panią Danutą Nowicką, która przedstawi koreferat. Niestety, łączenie również będzie przez telefon.

Poseł Danuta Nowicka (PiS):

Witam serdecznie. Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, po wysłuchaniu pana ministra i zapoznaniu się z dokumentami, rekomenduję przyjęcie przedstawionej propozycji w części 63 – Rodzina. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Proponuję, panie ministrze, żeby pan przedstawił blok ósmy, potem blok dziewiąty, później będzie koreferat, a następnie dyskusja do tych trzech bloków, bo będą pytania do pana ministra. Czy wszyscy zgadzają się na przyjętą formę? Nie słyszę sprzeciwu, zatem bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie bloku ósmego, czyli części budżetowe 83 – Rezerwy celowe i 85 – Budżety wojewodów ogółem.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Tak, obydwie części są w jednym punkcie. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, tutaj mamy rezerwy celowe i rezerwy dotyczące budżetów wojewodów. Najwyższa pozycja to program „Rodzina 500+". W 2021 r. na ten cel przeznaczamy 41 000 000 tys. zł, minimalny wzrost w stosunku do tegorocznego budżetu o 100 000 tys. zł. Jeśli chodzi o świadczenia rodzinne, projekt zakłada 13 400 000 tys. zł, wzrost o 200 000 tys. zł w stosunku do tegorocznego budżetu. Wzrost wynika z waloryzacji świadczeń pielęgnacyjnych z tytułu wzrostu minimalnego wynagrodzenia. Jeśli chodzi o program „Dobry start", czyli tzw. wyprawka szkolna, to jest kwota 1 400 000 tys. zł. Tutaj jest minimalny spadek o 200 000 tys. zł, który jest podyktowany mniejszą liczbą uprawnionych. Odnośnie do opieki nad dziećmi do lat 3, czyli programu „Maluch+", zakładamy podobną wielkość jak w tym roku – 450 000 tys. zł, czyli 300 000 tys. zł w ustawie budżetowej i 150 000 tys. zł w ramach Funduszu Pracy. Podobny mechanizm został zastosowany w tegorocznym budżecie. Na pomoc społeczną planowana jest łączna kwota ponad 4 100 000 tys. zł, wzrost o 100 000 tys. zł. Na program operacyjny „Pomoc żywnościowa", o którym już mówiłem, planujemy 495 000 tys. zł, na działania z ustawy „Za życiem" – 542 000 tys. zł. Jeśli chodzi o zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, realizację karty parkingowej, legitymacji dla osób niepełnosprawnych, mamy kwotę ponad 200 600 tys. zł, Karta Dużej Rodziny – ponad 43 800 tys. zł, w tym zakresie dotyczy to również kwestii związanej z uwzględnieniem kosztów ulg za przejazdy PKP. Karta jest rozszerzona na rodziców, którzy wychowali przynajmniej trójkę dzieci. „Program na rzecz aktywności społecznej osób starszych", który pochodzi z rezerwy, skierowany do organizacji pozarządowych – kwota na poziomie 40 000 tys. zł, program „Senior+" – 60 000 tys. zł, a także świadczenie uzupełniające, o którym już wcześniej mówiłem, na poziomie 5 100 000 tys. zł. W tym roku był wzrost o 4 500 000 tys. zł.

Pokrótce to są zadania, które podejmujemy. Wcześniej mówiliśmy już o działaniach pomocy społecznej. Jeśli pojawią się pytania, jesteśmy do państwa dyspozycji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Na pewno będą pytania. Teraz poproszę posła koreferenta o omówienie przedstawionych bloków. Koreferat przygotowała pani poseł Beata Strzałka. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Beata Strzałka (PiS):

Pani przewodnicząca, panie ministrze, Wysoka Komisjo, w przedstawionym projekcie ustawy budżetowej na rok 2021 na realizację zadań z pomocy społecznej zaplanowano wydatki w dwóch częściach: 83 – Rezerwy celowe i 85 – Budżety wojewodów ogółem. One zostały zreferowane przez pana ministra. Chcę tylko dodać, że w części 85 rozdziale 202 dotyczącym środków przeznaczonych na funkcjonowanie domów pomocy społecznej zadania realizowane są w dużej mierze przez powiaty. W informacji jest napisane, że dwóch wojewodów zaplanowało mniejsze wydatki na rok 2021 w tej kwestii. To jest duże zaskoczenie, bo słuchając tego, o czym mówił pan minister, być może środki będą musiały być zwiększone na skutek pandemii COVID-19.

Wyższe wydatki zaplanowano również na prowadzenie gminnych i powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Warto również powiedzieć, że w dziale 85 205, gdzie przewidziano środki na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zaplanowano wyższą kwotę w budżetach wojewodów, a niedobory zarówno w tym dziale, jak i w 213 – Składki na ubezpieczenia społeczne oraz w 214 – Zasiłki okresowe będą mogły być uzupełniane z rezerwy celowej z części 83. W projekcie ustawy zaplanowano także dotacje celowe na utrzymanie ośrodków pomocy społecznej. To jest również wyższa kwota o ponad 730 tys. zł w stosunku do planu ustawy budżetowej z obecnego roku.

Szanowni państwo, zostały również podjęte działania w zakresie dożywiania. Finansowanie pochodzi zarówno z budżetów wojewodów, jak i rezerw celowych. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu" środki będą mogły trafić do gmin z przeznaczeniem na zapewnienie dzieciom gorących posiłków w stołówkach szkolnych oraz dożywianie osób dorosłych, które ze względu na swój wiek lub niepełnosprawność nie są w stanie same przygotować posiłku. Środki te również będą mogły zostać wykorzystane na adaptację i wyposażenie stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków. To jest ważne w aspekcie małych miejscowości, szkół lub jadłodajni.

Uzupełnieniem środków dla wojewodów będą również kwoty w dziale 85 295, czyli pozostała działalność, gdzie środki celowe będą mogły być przeznaczone na wspieranie programów określonych przez wojewodów i realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego w trybie otwartych konkursów.

Szanowni państwo, w projekcie budżetu zostały ujęte wszystkie zadania z zakresu pomocy społecznej. Zabezpieczono środki na realizację zadań wynikających z ustaw i uchwał Rady Ministrów. Zaplanowane wydatki i rezerwy budżetowe mają pozwolić na sprawne funkcjonowanie całego systemu opieki społecznej na różnych szczeblach władzy i jednostek odpowiedzialnych za te działania, dlatego rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie tych części budżetu.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Otwieram dyskusję. Jako pierwsza zgłaszała się pani poseł Iwona Hartwich. Bardzo proszę. Później będziemy mieli na łączach panią Agnieszkę Ścigaj, następnie pan Piotr Borys, pan Koperski i pani przewodnicząca.

Poseł Iwona Hartwich (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Mam informację. Rozumiem, że nie dostał pan tej informacji? W ubiegłym tygodniu Komisja do Spraw Petycji uchwaliła projekt ustawy o świadczeniu usług uzupełniających, aby jednak wyrównać do poziomu świadczenia pielęgnacyjnego inne podobne świadczenia, w tym emerytury EWK. Zatem to jest dobra wiadomość.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę, pani poseł Agnieszka Ścigaj.

Poseł Agnieszka Ścigaj (PSL-Kukiz15):

Dzień dobry. Pani przewodnicząca, mam blok pytań, który również odnosi się do części poświęconej PFRON. Czy można je zadać teraz czy później przy omawianiu budżetu PFRON i Funduszu Solidarnościowego?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Nie wiem, czy państwo z PFRON nas słyszą, bo mamy dzisiaj problemy z połączeniem. Zatem prosimy o pytania tylko do tego bloku.

Poseł Agnieszka Ścigaj (PSL-Kukiz15):

Dobrze. Zwróciłam szczególną uwagę na pozycję, którą wskazywała pani koreferująca, czyli zwiększenie kwoty przeznaczonej na ośrodki pomocy społecznej w wysokości 730 tys. zł w stosunku do obecnego roku. Powiem tylko, że to wychodzi około 300 zł na ośrodek pomocy społecznej w gminie. W momencie, kiedy państwo całą walkę z COVID-19 przekierowują na opiekę środowiskową, może warto zwrócić uwagę, że rozwinięcie systemu opieki środowiskowej, czyli usług opiekuńczych czy specjalistycznych,

powinno być związane ze zwiększonymi środkami. W tym momencie będzie bardzo potrzebna opieka środowiskowa, wsparcie seniorów oraz dzieci pozostających w domach lub osób będących na kwarantannie. Może warto rozważyć przekierowanie środków na tego typu działalność, wzmocnienie usług opiekuńczych czy wsparcie samorządów w tych usługach? Rozumiem, że po stronie rządowej są usługi specjalistyczne. To również jest w nawiązaniu do wcześniejszych pytań dotyczących opieki psychiatrycznej lub psychologicznej, co może mieć znaczenie, jeśli chodzi o dzieci. Może warto tutaj skierować programy z rezerwy celowej, aby każdą gminę wzmocnić psychologiem, liczbą usług opiekuńczych, jak i specjalistycznych usług opiekuńczych, które będą świadczone w środowisku. W tym wypadku nie ma wzrostu wydatków.

Chcę również zapytać o rezerwy celowe. Nie wiem, czy pan minister ma świadomość, że przez ostatni czas pandemii i przez wszystkie obostrzenia ograniczono możliwość organizowania zbiórek publicznych. Wielu placówkom, które udzielają wsparcia, np. najstarszemu Hospicjum św. Łazarza w Krakowie, grozi zamknięcie, ponieważ nie można było zebrać środków finansowych poprzez koncerty, różne imprezy, zbiórki publiczne, które standardowo miały miejsce np. w Dniu Wszystkich Świętych. Brakuje 1000 tys. zł. Patrząc na wydatki związane z rezerwą celową, nie wspominam, że to jest 100 000 tys. zł rocznie, w sytuacji gdy chore dzieci lub inne osoby, które zbierają środki poprzez tego typu organizowane imprezy terenowe i różnego rodzaju koncerty, nie będą mieć pieniędzy na leczenie. Może warto zastanowić się, czy nie zrezygnować przez rok lub dwa z działalności Polskiej Fundacji Narodowej i nie przekierować 100 000 tys. zł, aby wesprzeć działania i tego typu ośrodki, np. hospicja. Drugi wariant – podwyższyć do 2% odpis z podatku od osób fizycznych, żeby zebrać więcej środków na leczenie dzieci lub chorych, dorosłych osób niepełnosprawnych.

Chcę również zapytać, czy rząd zamierza w przyszłym roku, nie znajduję tego w budżecie, zrealizować wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który został wydany 6 lat temu na wniosek posłów Prawa i Sprawiedliwości, dotyczący zrównania świadczenia pielęgnacyjnego dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi, bez znaczenia, w którym momencie powstała niepełnosprawność. Nie znajduję tej pozycji. W imieniu osób, które czekają na realizację tego wyroku, będę sukcesywnie o to pytała, ponieważ to jest wyrok trybunału i każdego roku jest pomijany w budżecie.

Mam zasadnicze pytanie związane z PFRON, ale myślę, że mogę je zadać panu ministrowi, dlatego że nadzór nad funduszem sprawuje ministerstwo pracy. Zwrócili się do mnie przedstawiciele warsztatów terapii zajęciowej z błagalną prośbą, aby zastanowić się nad zwiększeniem algorytmu i wsparciem WTZ. Praktycznie połowie z nich, jeśli nie zostanie podniesiona płaca minimalna, będą groziły zamknięcia. Obecnie obowiązujący algorytm nie daje możliwości zatrudnienia opiekunów, psychologów czy wsparcia terapeutycznego nawet na najniższej krajowej płacy. Prośba o zwiększenie algorytmu o 500 zł na uczestnika warsztatu, bo od lat postulują, żeby stawka była na poziomie minimalnego krajowego wynagrodzenia. Oczywiście zdajemy sobie sprawę, że to jest obecnie niemożliwe, natomiast 500 zł to jest absolutne minimum, które powinno być uwzględnione. Moje pytanie, czy rozważana jest opcja uwzględnienia prośby przedstawicieli WTZ w następnym budżecie? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Pan Przemysław Koperski, bardzo proszę.

Poseł Przemysław Koperski (Lewica):

Pani przewodnicząca, chcę powiedzieć, że miałem ogromne problemy, aby włączyć się i brać udział w posiedzeniu przez system Policom. Poinformowano mnie, że kupiono za mało licencji i nie wystarcza dla wszystkich posłów. Bardzo proszę o zwrócenie uwagi, żeby każdy poseł członek Komisji mógł brać udział w sposób aktywny we wszystkich częściach obrad.

Pani przewodnicząca, mam pytanie do pani minister pracy. Wiem, że już jej nie ma, ale wtedy nie byłem w stanie dodzwonić się do Komisji. Chciałbym, żeby pani przewodnicząca przekazała pytania pani minister. Chyba że pani minister jest cały czas z nami.

Miała udać się na spotkanie z panem premierem, możliwe, że już wróciła i bierze udział w posiedzeniu Komisji.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Proszę zadawać pytania.

Poseł Przemysław Koperski (Lewica):

Chcę dowiedzieć się o sytuację Funduszu Pracy. Na dzień dzisiejszy środki Funduszu Pracy z tytułu należności z Funduszu Solidarnościowego wynoszą 9 000 000 tys. zł. Chciałbym dowiedzieć się, kiedy Fundusz Solidarnościowy będzie regulował swoje zobowiązania? W planie na 2021 r. nie widać, żeby należności wpłynęły. Czy Fundusz Pracy będzie z roku na rok coraz bardziej się zadłużał, a tak naprawdę pracownicy i pracodawcy zostaną z pustymi pieniędzmi? Kiedy środki finansowe zostaną zwrócone na Fundusz Pracy? Chcę zaznaczyć, że z tego funduszu są realizowane działania, aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu i są wypłacane zasiłki dla bezrobotnych. Państwo zaplanowali je na niższym poziomie niż w roku 2020, co jest niepokojące, bo wszyscy wiemy, że sytuacja finansowa firm w 2021 r. będzie gorsza, a nie lepsza. Nie czarujmy się, przecież epidemia się nie skończy, a działania obecnie podejmowane przez rząd są niewystarczające. To jest pierwsze pytanie dotyczące Funduszu Pracy.

Drugie pytanie dotyczy Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Państwo również zaplanowali na zdecydowanie niższym poziomie niż wykonanie w roku 2020. Chciałbym zaznaczyć, że kwota 13 500 000 tys. zł, która została wydana z tarczy antykryzysowej przez wojewódzkie urzędy pracy, też powoduje, że sytuacja funduszu jest gorsza niż w 2020 r. Zapisano, że będzie 555 000 tys. zł, a w roku 2021 – 142 000 tys. zł. Chciałbym się dowiedzieć, czy faktycznie zaplanowane środki finansowe będą wystarczające. Znowu optymistycznie państwo przyjęli, że nie będzie likwidacji zakładów pracy w wymiarze takim jak w 2020 r. i że pracownicy nie będą korzystali z tego funduszu jak w tym roku. To jest nieprawda. To są błędne założenia. Większość firm będzie miała więcej problemów niż w tym roku i będzie potrzeba więcej pieniędzy dla pracowników, a państwo zaplanowali mniej. Czy te założenia są właściwe? Skąd państwo wezmą pieniądze w przyszłym roku, gdy firmy faktycznie zaczną zgłaszać swoje zapotrzebowania na środki finansowe?

Nie ma pani minister, nie mogłem zadać tego pytania w odpowiednim momencie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie pośle, odpowiedzi na te pytania udzieli panu minister Szwed.

Poseł Przemysław Koperski (Lewica):

Świetnie, przecież pan minister dotychczas zajmował się tym problemem. Na pewno będzie w stanie odpowiedzieć, co stanie się z Funduszem Pracy i z Funduszem Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w 2021? Tym bardziej że oba fundusze są ogromnie obciążone jeszcze z tego roku.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Ponieważ te pytania będą dotyczyły innego obszaru, bardzo proszę pana ministra, żeby odpowiedział panu posłowi Przemysławowi Koperskiemu, a potem mamy jeszcze zapisanych dwóch posłów – pani Monika Rosa i pan Piotr Borys. Zatem bardzo proszę o odpowiedź pana ministra na pytania pana Koperskiego.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Panie pośle, przedstawię krótkie informacje dotyczące Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zacznę od tego ostatniego. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ma zaplanowane niższe wydatki dlatego, że działania z tegorocznego budżetu, czyli dofinansowania do wynagrodzeń młodocianych, powróciły do Funduszu Pracy w kwocie ponad 370 000 tys. zł. Zatem tutaj nie ma żadnego zagrożenia. Działania i środki są zabezpieczone. Pamiętamy, że co roku borykaliśmy się z tzw. stażami lekarzy i pielęgniarek, które były finansowane z Funduszu Pracy lub Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Tego już nie ma w przyszłorocznym budżecie, gdyż zadania zostały przeniesione w inne miejsce. Wszystkie należności, które pocho-

dziły z Funduszu Pracy, zostały spłacone z funduszu COVID-owego, zatem Fundusz Pracy nie poniósł żadnych strat z tego tytułu. Stan funduszu na koniec roku jest przewidziany na poziomie 22 000 000 tys. zł, zatem obecnie nie ma zagrożenia, jeśli chodzi o Fundusz Pracy. Wszystkie podejmowane działania, tj. aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu czy fundusz szkoleniowy, będą realizowane, bo stan funduszu jest na dobrym poziomie. Jeśli chodzi o spłatę pożyczki z Funduszu Solidarnościowego, pierwsza spłata ma być w 2023 r. Druga pożyczka będzie w 2026 r. Rozpisane to jest na 10 lat. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Przechodzimy do kolejnych pytań. Pani poseł Monika Rosa.

Poseł Monika Rosa (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Panie ministrze, mam pytanie o finansowanie dwóch programów: „Za życiem" oraz „Senior+". Jak wygląda budżet tych programów rok do roku, czyli lata 2020 i 2021?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję za konkretne i rzeczowe pytania. Pan poseł Piotr Borys.

Poseł Piotr Borys (KO):

Panie ministrze, chcę zapytać o kwestię zabezpieczeń środków finansowych dla domów opieki społecznej. Jedną z kluczowych strategii jest zabezpieczanie grup niezwykle obciążonych, które w czasie COVID-19 są narażone na powikłania. Przerabialiśmy to w pierwszej fali koronawirusa. Mam pytanie, czy ministerstwo przewidziało dofinansowanie domów seniora, aby objąć wszystkie osoby możliwością testowania? To jest niezwykle ważne. Słowacja już dwukrotnie kupiła testy dla całej populacji. Mówię o grupach niezwykle narażonych, o polskich seniorach przebywających w domach seniorów w systemie stacjonarnym. Wielu z nich nie stać na to, żeby kupić sobie testy. To jest kluczowa sprawa. Rozmawiamy o budżecie na przyszły rok. Jeżeli ta kwestia nie znalazła się w zapisach, zgłoszę odpowiednią poprawkę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Panie ministrze, bardzo proszę o odpowiedzi.

Sekretarz stanu w MRiPS Stanisław Szwed:

Najpierw odpowiem na pytanie pana posła, bo to jest najświeższa informacja. Powiem o tegorocznych działaniach. One nie są bezpośrednio wpisane do budżetu. W jednym programie ze środków europejskich, które zostały skierowane przez regionalne ośrodki pomocy społecznej w kwocie 384 000 tys. zł, była możliwość zamawiania i wykonywania testów dla podopiecznych domów pomocy społecznej. Natomiast obecnie nie badamy całej populacji w domach pomocy społecznej, lecz tam, gdzie jest ognisko zakażenia. Taka jest obecnie wytyczna głównego inspektora sanitarnego i ministra zdrowia. Narady i spotkania, które odbywamy z dyrektorami DPS oraz wojewódzkich urzędów polityki społecznej, mają na celu ograniczenie przepływu zakażeń pomiędzy DPS-ami. Wiemy, że najsłabszym ogniwem jest przenoszenie wirusa przez personel, bo on się zmienia. Podejmowane działania będą wynikały z ustawy, która jutro ma być rozpatrywana. Znaleźliśmy środki na dodatkowe wynagrodzenia dla osób, które pozostaną w jednej placówce i nie będą przemieszczały się do innych. To jest największy problem. Ktoś pracuje w DPS samorządowym, a po południu idzie do DPS prywatnego. Musimy tak zabezpieczyć, żeby pracownik był w stanie zostać, chociaż wiemy, że sprawy kadrowe są trudną kwestią. Na bieżąco analizujemy sytuację, jest pomoc wolontariuszy i wojska. Zatem są środki w ramach tego programu. Ostatnie umowy były podpisywane przez władze województwa mazowieckiego. Drugi program jest kierowany do DPS z rezerwy na poziomie 38 000 tys. zł i środki mogą być wykorzystane na testy oraz na dofinansowanie wynagrodzeń.

Trzecia informacja – już za chwilę uruchamiamy program w kwocie 100 000 tys. zł na wsparcie seniorów po 70. roku życia. Zadania będą wykonywane przez dodatkowo opłacanych pracowników pomocy społecznej lub osoby, którym zleci się taką usługę.

To mogą być organizacje pozarządowe lub osoby prywatne. Zależy nam, żeby realizowany program „Bezpieczny senior” czy „Seniorze zostań w domu!” był też możliwy do wykonania wtedy, gdy zapewnimy opiekę tym osobom, aby nie musiały wychodzić z domu. Program będzie skierowany głównie do osób powyżej 70. roku życia na dokonanie czynności zakupowej – leki, żywność, sprzęt osobisty.

Jeśli chodzi o pytanie pani poseł, program „Za życiem” jest zaplanowany w kwocie 117 000 tys. zł, tj. na poziomie tegorocznego budżetu. Mamy jeszcze inne działania, które są przewidziane w ramach tego programu, to jest rozwój sieci ŚDS – 66 000 tys. zł, jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł dla matek, które urodzą dzieci potrzebujące wsparcia – 52 000 tys. zł, środki na realizację ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3 – 15 000 tys. zł. Łącznie w 2021 r. na program „Za życiem” przewidzieliśmy 251 800 tys. zł. Dodatkowo ze środków Funduszu Solidarnościowego planuje się sfinansowanie opieki wytchnieniowej dla rodziców i opiekunów dzieci niepełnosprawnych w wysokości 96 000 tys. zł. Mamy jeszcze kolejne wysokości: z Narodowego Funduszu Zdrowia – 154 000 tys. zł, z Funduszu Pracy – 137 000 tys. zł i z PFRON – 1200 tys. zł. Łącznie na zadania związane z programem „Za życiem” zaplanowano środki w wysokości 648 000 tys. zł.

Program „Senior+” będzie na niższym poziomie, bo w 2020 r. było 80 000 tys. zł, a w 2021 r. będzie 60 000 tys. zł z powodu koronawirusa. Zatem nie powstaną nowe jednostki – domy lub kluby seniora – albo powstaną w zdecydowanie niższej liczbie, niż było dotychczas. Nawet gdy ośrodki nie są w pełni czynne, bo w strefie czerwonej są zawieszone, zapotrzebowanie na poziomie 60 000 tys. zł wynika z realizacji tegorocznego programu, który był zaplanowany w kwocie 80 000 tys. zł. Założyliśmy działanie programu „Senior+” tylko na 2021 r., nie rozpisaliśmy go na kolejne lata ze względu na fakt, że sytuacja jest dynamiczna. Jeżeli wrócimy do normalnego życia, będziemy rozwijali program, bo on jest potrzebny.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze, za odpowiedzi. Rozumiem, że omówiliśmy blok piąty, część budżetową 63 – Rodzina oraz części 83 – Rezerwy celowe i 85 – Budżety wojewodów ogółem.

Wracamy do bloku czwartego. Jest to część budżetowa 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Tę część będzie referował dyrektor generalny Andrzej Bida. Bardzo proszę, panie dyrektorze, o przedstawienie budżetu.

Dyrektor generalny Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Andrzej Bida:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, projekt budżetu na 2021 r. przedstawia się następująco. Dochody urzędu są symboliczne, zaplanowane w wysokości 1 tys. zł z tytułu prowizji od składek społecznych od dłużnika, natomiast wydatki urzędu zostały określone w wysokości 134 282 tys. zł, co stanowi 244% w stosunku do planu na rok 2020, który wynosił 55 015 tys. zł. Wzrost wydatków wynika z faktu, że po raz pierwszy w części 54 zaplanowano wydatki z przeznaczeniem na finansowanie zadań wynikających z ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych w kwocie 80 000 tys. zł. Kwota ta była w tegorocznym budżecie w rezerwie celowej. To jest spełnienie postulatu NIK po ostatniej kontroli budżetowej. W porozumieniu z Ministerstwem Finansów dokonano przesunięcia. Natomiast bez kwoty 80 000 tys. zł budżet tegoroczny praktycznie jest taki sam jak w ubiegłym roku, w sumie jest 98,7% stanu z obecnego roku. To wynika ze zmniejszenia o 3% funduszu wynagrodzeń z pochodnymi.

Wydatki urzędu będą realizowane w czterech działach. Nie będę wszystkiego powtarzał, bo dostali to państwo w materiałach. Oprócz tego zaplanowano kwotę 20 000 tys. zł w ramach rezerw celowych w części 83 w pozycji 30 – Środki na realizację ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych. To jest rezerwa na wypadek, gdyby nie wystarczyło pieniędzy, które zaplanowano w budżecie, czyli 80 000 tys. zł. Dziękuję bardzo. Proszę o pytania i akceptację.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Koreferat w tej części budżetowej przedstawi pan Robert Warwas.

Poseł Robert Warwas (PiS):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, kwestie finansowe związane z działalnością Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zawarte są w części 54 projektu budżetu państwa na 2021 r. Jak wspomniał pan dyrektor, dochody w dziale 750 zostały zaplanowane w takiej samej wysokości jak w roku 2020, czyli 1 tys. zł, z tytułu prowizji dla płatnika od składek społecznych. Natomiast zaplanowane wydatki wynoszą 134 282 tys. zł, co stanowi 244% wydatków zawartych w budżecie na 2020 r. Wydatki zostały skalkulowane w czterech działach. Wydatki w dziale 750 – Administracja publiczna mają wynieść 18 510 tys. zł, co będzie stanowić 59,2% wydatków zawartych w tegorocznym budżecie, w dziale 752 – Obrona narodowa wydatki mają wynieść zgodnie z limitem przyznanym przez Ministerstwo Obrony Narodowej 18 tys. zł, co jest równoznaczne ze wzrostem o 180% z budżetem z 2020 r. W dziale 851 – Ochrona zdrowia wydatki zostały zaplanowane w wysokości 8 tys. zł. Najistotniejszą pozycją są wydatki w dziale 852 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, które urząd zaplanował w kwocie 115 764 tys. zł, czyli 318,5% budżetu z 2020 r., z przeznaczeniem na finansowanie zadań wynikających z ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych. W pierwszej części rozdziału 85 395 – Państwowy fundusz kombatantów urząd zaplanował wydatki w kwocie 35 746 tys. zł, natomiast w drugiej części rozdziału 85 395 – Pozostała działalność urząd zaplanował wydatki z przeznaczeniem na finansowanie zadań wynikających z ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych w kwocie 80 000 tys. zł. W latach poprzednich zadanie wynikające z powyższej ustawy było finansowane ze środków rezerwy celowej.

Reasumując, mając na uwadze powyższe, uważam, że budżet Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jest przejrzysty, zwiększenie wydatków w zakresie polityki społecznej i obrony narodowej jest w pełni uzasadnione, dlatego bardzo proszę o pozytywne zaopiniowanie tego budżetu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chce zadać pytanie w tej części? Bardzo proszę, pan poseł Tomaszewski.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowny przedstawicielu pana ministra, w czasie prac nad projektem ustawy na rok 2020 wnosiłem o zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na świadczenia społeczne z tytułu jednorazowej okresowej pomocy dla kombatantów i innych uprawnionych osób. Obecnie sytuacja osób starszych, często samotnych, jest dramatyczna. Gdy pojawia się choroba związana z COVID-19, kwarantanna, te osoby nie mają gdzie pójść. Często jedynym wyjściem jest możliwość rehabilitacji leczniczej w prywatnych domach pomocy społecznej. Koszt leczenia wynosi od 4 do 6 tys. zł. Oczywiście nie są w stanie ponieść tego wydatku ze swojej emerytury, nie mówiąc, że są sytuacje, w których rodzina nie jest w stanie tego pokryć. Pomoc, o którą się zwracają, jest często symboliczna ze strony urzędu – 700 zł. Brakuje kilku tysięcy złotych na pobyt w tych domach, nie mówiąc o wydatkach na leki i rehabilitację, które trzeba pokrywać z własnych środków. Stąd zaproponowana przez państwa kwota 29 000 tys. zł na te świadczenia, na poziomie 100% planowanego wykonania w tym roku, moim zdaniem jest zdecydowanie za mała. Dlatego powinniśmy szukać wspólnie środków finansowych, które zwiększałyby pozycję planowanych wydatków w budżecie urzędu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś z państwa chciałby jeszcze zabrać głos? Nie słyszę, zatem bardzo proszę pana dyrektora o odpowiedź.

Dyrektor generalny UDSKiOR Andrzej Bida:

Odpowiadając na pytanie posła Tomaszewskiego, chciałbym przypomnieć, że w 2019 r. na pomoc kombatantom przeznaczono połowę kwoty, którą wydajemy w tym roku i która jest zaplanowana na przyszły rok. Średnia, przeciętna pomoc dla kombatantów wynosi w tej chwili 1900 zł, a jeszcze niedawno było 500 zł. Sytuacja jest lepsza, natomiast jeżeli Wysoka Komisja uzna, że jest możliwość zwiększenia tej kwoty, urząd jest gotowy wydać pieniądze.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Zamykam blok czwarty. Przechodzimy do omówienia kolejnego, szóstego bloku, tj. części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego: dochody i wydatki, państwowe fundusze celowe, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Fundusz Administracyjny. Referuje prezes KRUS pani Aleksandra Hadzik.

Zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Magdalena Wachnicka-Witzke:

Magdalena Wachnicka-Witzke, jestem zastępcą prezesa KRUS. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, poproszę panią Agnieszkę Myśliwiec, główną księgową KRUS, żeby zaprezentowała projekt planu wydatków w części 72 na rok 2021.

Główna księgowa w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agnieszka Myśliwiec:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, projekt planu budżetu w części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na rok 2021 przedstawia się w następujący sposób. Wydatki budżetu państwa w części 72 zaplanowano w kwocie 18 892 018 tys. zł. Główna część to dział 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Największą pozycją jest dotacja do Funduszu Emerytalno-Rentowego zaplanowana na kwotę 18 569 122 tys. zł, stanowiąca głównie uzupełnienie środków funduszu na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo. Wydatki na świadczenia sfinansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty KRUS na rok 2021 zostały zaplanowane w kwocie 299 982 tys. zł. To są wydatki przeznaczone głównie na świadczenia rentowe dla inwalidów wojennych, wojskowych i osób represjonowanych, ryczałty energetyczne, dodatki kombatanckie i kompensacyjne oraz świadczenia pieniężne dla osób deportowanych do pracy przymusowej, dla byłych żołnierzy zastępczej służby wojskowej. To są również świadczenia pieniężne dla cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych. Dotacja do Funduszu Prewencji i Rehabilitacji w części 72 na rok 2021 została zaplanowana na kwotę 13 334 tys. zł i jest wyższa o 3010 tys. zł w stosunku do roku 2020. Pozostałe działy to: Obrona narodowa, Ochrona zdrowia i Zadania w zakresie polityki społecznej w kwotach odpowiednio: 15 tys. zł, 9557 tys. zł oraz 8 tys. zł.

Szanowni państwo, do projektu planu przyjęto liczbę ubezpieczonych na poziomie 1118 tys. osób według stanu na koniec 2021 r. To jest tendencja spadkowa o 2,5% w stosunku do przewidywanego wykonania z roku 2020. Zmniejszenie liczby ubezpieczonych opłacających składkę na Fundusz Emerytalno-Rentowy jest efektem jej sukcesywnego obniżania się i związane jest z wyłączeniem z przedmiotowego ubezpieczenia, między innymi z uwagi na niespełnianie warunków do podlegania temu ubezpieczeniu. Przy ustalaniu wysokości świadczeń uwzględniono waloryzację w wysokości 103,84%.

Projekt planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego na rok 2021 przedstawia się w sposób następujący. Przychody funduszu z refundacją kosztów opłaty świadczeń zbiegowych i innych transferów zaplanowano w łącznej kwocie 21 446 590 tys. zł. Przychody funduszu bez refundacji to kwota 20 180 480 tys. zł. Największą pozycję przychodów stanowi dotacja z budżetu państwa w kwocie 18 569 122 tys. zł, która będzie przeznaczona głównie na dotację uzupełniającą do świadczeń emerytalno-rentowych wypłacanych zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników, dotację celową na pokrycie składek na ubezpieczenie zdrowotne rolników, dotację na sfinansowanie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe za osoby sprawujące osobistą opiekę nad

dzieckiem oraz na dotację na sfinansowanie wypłat zasiłków macierzyńskich. Koszty Funduszu Emerytalno-Rentowego z refundacją kosztów wypłaty świadczeń zbiegowych i innych transferów zaplanowano w łącznej kwocie 21 535 410 tys. zł. Główną pozycję kosztów stanowią emerytury i renty rolnicze w kwocie 16 697 407 tys. zł. Na pozostałe świadczenie obejmujące między innymi zasiłki macierzyńskie, pogrzebowe oraz refundację kosztów wypłaty świadczeń zbiegowych zaplanowano środki w łącznej kwocie 2 446 169 tys. zł. Poza tym zaplanowano składkę na ubezpieczenie zdrowotne dla rolników w kwocie 1 764 489 tys. zł.

Szanowni państwo, projekt planu finansowego Funduszu Prewencji i Rehabilitacji na rok 2021 przedstawia się w sposób następujący. Zaplanowano, że w 2021 r. przychody funduszu wyniosą w 44 098 tys. zł, w tym 30 760 tys. zł, tj. 70% przychodów, będzie stanowić odpis z funduszu składkowego. Zaplanowano również dotację z budżetu państwa w kwocie 13 334 tys. zł. Koszty realizacji zadań Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zaplanowano w kwocie 44 953 tys. zł. Główną pozycją, tj. 86% planowanych kosztów, są koszty przeznaczone głównie na świadczenia rehabilitacyjne, działania prewencyjne, czyli ustawowe zadania kasy, w kwocie 38 494 tys. zł. Zakłada się, że w roku 2021 na stacjonarną rehabilitację leczniczą realizowaną za pośrednictwem KRUS zostanie skierowanych około 14 518 rolników oraz około 1176 dzieci rolników. Ponadto przewiduje się, że w 2021 r. z rehabilitacji ambulatoryjnej skorzysta około 60 rolników.

Szanowni państwo, projekt planu finansowego Funduszu Administracyjnego na rok 2021 przedstawia się w sposób następujący. Przychody funduszu zaplanowano w kwocie 778 651 tys. zł. Podstawową pozycję przychodów będzie stanowić odpis od Funduszu Emerytalno-Rentowego w wysokości 625 845 tys. zł. Również odpis z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników zaplanowano w kwocie 56 787 tys. zł, a pozostałe koszty w kwocie 96 019 tys. zł. Przychody głównie obejmują refundację przez ZUS kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych, refundację kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty kasie, zwrot kosztów poboru i wynegocjowania składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz refundację z budżetu państwa kosztów obsługi świadczeń dla inwalidów wojennych, wojskowych, osób represjonowanych oraz świadczeń pieniężnych dla osób deportowanych do pracy przymusowej oraz żołnierzy zastępczej służby wojskowej. Koszty realizacji zadań z Funduszu Administracyjnego zaplanowano w kwocie 772 557 tys. zł. Największą pozycję będą stanowiły koszty wynagrodzeń osobowych, które zostały zaplanowane w kwocie 360 131 tys. zł, na poziomie roku 2020. Ponadto zostały zaplanowane koszty usług obcych związane z usługami pocztowymi i bankowymi, między innymi z doręczaniem świadczeń emerytalno-rentowych w kwocie 77 872 tys. zł. Pozostałe koszty w ogólnej kwocie 198 448 tys. zł to zakup między innymi usług remontowych, informatycznych oraz pozostałe koszty własne. W kalkulacji kosztów Funduszu Administracyjnego na rok 2021 uwzględniono 6400 etatów. Przeciętne wynagrodzenie zaplanowano w kwocie 4 159 zł bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz Centralnego Funduszu Wypłat Okolicznościowych.

Szanowni państwo, podsumowując, zadania wykonywane przez KRUS są prezentowane przez państwowe fundusze celowe, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji i Fundusz Administracyjny oraz dysponenta, jak również w układzie tradycyjnym i zadaniowym w następujących funkcjach: funkcja 11 – Bezpieczeństwo wewnętrzne i nienaruszalność granic, 13 – Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny oraz 20 – Zdrowie. Pozostałe szczegółowe informacje w zakresie planu rzeczowo-finansowego KRUS, a także o planowanych do realizacji w 2021 r. inwestycjach oraz centralnych zakupach zawarte są w materiałach przekazanych Wysokiej Komisji. Dziękuję za uwagę.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Koreferat w zakresie KRUS ma pani poseł Ewa Kozanecka. Bardzo proszę, pani poseł, o przedstawienie koreferatu.

Poseł Ewa Kozanecka (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, Wysoka Komisjo, wszystkie najważniejsze informacje zostały przekazane przez panią prezes i panią księgową. Mogę tylko dodać,

że w budżecie planowanym na przyszły rok praktycznie nie zmienia się struktura wydatków. Brak jest również innych większych zmian z wyjątkiem zmieniającej się liczby beneficjentów KRUS. Podstawę gospodarki finansowej w zakresie ubezpieczenia rolników stanowią państwowe fundusze, które zostały szczegółowo omówione. W uzupełnieniu mogę dodać, że plan finansowy Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS na rok 2021 nie wzbudza zastrzeżeń. Zarówno przychody, jak i wydatki funduszu zostały oszacowane zgodnie z obecnie obowiązującymi regulacjami prawnymi oraz tendencjami demograficznymi. Plan finansowy Funduszu Prewencji i Rehabilitacji także nie wzbudza zastrzeżeń. Dodam, że dotacja z budżetu państwa pozwoli sprawnie realizować zadania i stanowi realne wsparcie dla realizacji zadań funduszu. Jeśli chodzi o plan finansowy Funduszu Administracji na 2021 r., również nie wzbudza on zastrzeżeń. Proponuję pozytywne zaopiniowanie części budżetowej 72. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Otwieram dyskusję. Widzę pierwsze zgłoszenie. Bardzo proszę, pan poseł Tadeusz Tomaszewski.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, pani prezes, w ubiegłym roku w czasie prac nad budżetem KRUS informowałem o bardzo trudnej sytuacji związanej z wynagrodzeniami pracowników kasy. Na początku tego roku sytuacja się potwierdziła. Gdy wprowadzano regulacje wynikające z podwyższenia płacy minimalnej, ponad 40% pracowników oddziałów terenowych miało wynagrodzenie minimalne, mimo że są to osoby z wyższym wykształceniem i długim stażem pracy. Chciałbym zapytać, czy w 2021 r., poza regulacją wynikającą z podwyższenia płacy minimalnej, przeprowadzono podwyżkę płac dla pracowników struktur terenowych KRUS? Po drugie, chcę zwrócić uwagę Wysokiej Komisji, że średnie wynagrodzenia mają być na tym samym poziomie jak w bieżącym roku, czyli 4159 zł dla 6400 etatów. Przed chwilą omawialiśmy budżet urzędu – tam jest ponad 6 tys. zł. Ponadto działacze związkowi podkreślają bardzo duże zróżnicowanie płac w obszarze Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na niekorzyść KRUS. Ten problem występuje od dłuższego czasu, bo w 2016 r. obniżono wynagrodzenia, potem był proces przywracania do 2019 r. i obecnie jesteśmy ponownie w bardzo trudnej sytuacji. Chcę zapytać panią prezes, jakie działania w tej sprawie podjął zarząd KRUS wspólnie z ministrem rolnictwa?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Czy są jeszcze inne pytania w tej części budżetowej? Nie ma. Bardzo proszę panią prezes o odpowiedź.

Zastępca prezesa KRUS Magdalena Wachnicka-Witzke:

Szanowni państwo, znaczny wzrost wynagrodzeń nastąpił w roku 2020, tj. 10% w stosunku do roku 2019. Tym samym zrealizowano wytyczne zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 2020 r. o wynagradzaniu pracowników KRUS.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę, panie pośle, ad vocem.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani prezes, pytałem również, co oznaczała regulacja w czerwcu w kontekście podwyżki wynikającej z wdrożenia płacy minimalnej? Jak wygląda dzisiaj sytuacja pracowników KRUS? Zdaniem działaczy związkowych około 40% pracowników KRUS posiada wynagrodzenie wynikające z ustawy o płacy minimalnej. Tam środki finansowe były przeznaczone na wynagrodzenia. Czy w tej sprawie coś się zmieniło?

Zastępca prezesa KRUS Magdalena Wachnicka-Witzke:

Szanowni państwo, dodam tylko, że wszystkie wynagrodzenia zostały uregulowane i poziom minimalnego wynagrodzenia został zachowany.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani prezes. Zakończyliśmy omawianie bloku szóstego.

Przechodzimy do omówienia części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych: dochody i wydatki, państwowe fundusze celowe: Fundusz Emerytur Pomostowych, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ZUS jako państwowa osoba prawna. Referuje członek zarządu pan Paweł Jaroszek. Nie możemy się połączyć, zatem sytuacja jest podobna jak z rzecznikiem praw dziecka. Połączenie będzie telefoniczne.

Członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o najważniejszą część, którą dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, czyli Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, to przychody funduszu na rok 2021 zostały zaplanowane w łącznej kwocie ponad 270 630 000 tys. zł, co oznacza spadek w stosunku do 2020 r. o 6,7%. Podstawowym źródłem przychodów FUS są składki na ubezpieczenia społeczne, których przypis oszacowano na kwotę 204 090 000 tys. zł. Dotacja dla FUS została zaplanowana w kwocie 59 490 000 tys. zł, czyli o ponad 70% więcej niż w 2020 r. Wzrost kwoty dotacji jest konsekwencją faktu, że w bieżącym roku FUS otrzymuje dodatkowe finansowanie z innych źródeł, w szczególności środki z funduszu przeciwdziałania COVID-19, a także zaplanowana jest wpłata z budżetu państwa, co powoduje, że dotacja może zostać utrzymana na poziomie ustawy budżetowej z roku 2020, mimo trudnej sytuacji spowodowanej pandemią koronawirusa. Jeśli chodzi o środki przekazane do FUS zgromadzone na rachunkach członków OFE w związku z ukończeniem wieku niższego niż 10 lat od wieku emerytalnego, tzw. suwak, zostały one zaplanowane na rok 2021 w kwocie 5 587 000 tys. zł, to jest niespełna 2% mniej niż w roku 2020. Jeżeli chodzi o pozostałe przychody funduszu, zaplanowano je na kwotę 1 464 000 tys. zł, z czego największą pozycję stanowią odsetki od nieterminowo regulowanych zobowiązań wobec FUS za nienależnie pobrane świadczenia. Jeśli chodzi o koszty FUS, zaplanowano je w łącznej kwocie ponad 282 380 000 tys. zł, to jest o 2,3% więcej niż w roku 2020. Należy podkreślić, że główną ich pozycję stanowią wydatki na emerytury i renty w kwocie 246 856 000 tys. zł. Jeśli chodzi o podstawowe założenia dotyczące świadczeń emerytalno-rentowych, przyjęto następujące założenia: liczbę emerytów i rencistów na poziomie 8 109 000 osób, to jest wzrost o 1,8% rok do roku, przeciętną miesięczną wysokość emerytury i renty na poziomie 2 501,96 zł, wzrost o 5,7% rok do roku, a także waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2020 r. wskaźnikiem 103,84%. Na pozostałe świadczenia obejmujące między innymi zasiłki chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, świadczenia rehabilitacyjne zaplanowano środki w łącznej kwocie 29 368 000 tys. zł. Wysokość odpisu na działalność ZUS na rok 2021 jest taka sama jak w roku bieżącym (została zamrożona) w kwoce 3 865 000 tys. zł.

Jeśli chodzi o Fundusz Emerytur Pomostowych, przychody tego funduszu zostały zaplanowane według przypisu w łącznej kwocie 1 659 000 tys. zł. Największą pozycję w przychodach będzie stanowić dotacja z budżetu państwa w kwocie 1 352 000 tys. zł. Składki zaplanowano w kwocie 304 000 tys. zł. Jeśli chodzi o koszty FEP, zaplanowano je na poziomie 1 676 000 tys. zł. Główną pozycję kosztów stanowią wydatki na emerytury pomostowe i w roku 2021 będzie to kwota 1 665 000 tys. zł. Jeśli chodzi o środki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, patrząc na przychody ogółem, zaplanowano je w łącznej kwocie 4 791 000 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do bieżącego roku o 1,3%. Dominującym źródłem przychodów ZUS jest odpis z FUS na działalność zakładu, zaplanowany w kwocie 3 865 000 tys. zł. Jak wskazałem, ten odpis nie ulega zmianie. Pozostałe przychody zakładu zaplanowano w łącznej kwocie 921 861 tys. zł, co oznacza wzrost o 7% w stosunku do 2020 r., w tym przychody z zadań zleconych zakładowi do realizacji, głównie z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS oraz zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych zakładowi do wypłaty, w kwocie 676 394 tys. zł. Tutaj mamy wzrost rok do roku o 20,7%, co wynika głównie z przyjęcia przez zakład nowych zadań, w szczególności obsługi Polskiego Bonu Turystycznego. Tutaj należy wskazać kontynuację zadań w zakresie obsługi rodzicielskich świadczeń uzupełniających i świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Inne przychody zostały zaplanowane w łącznej kwocie 244 467 tys. zł, to jest spadek rok do roku o 18,5%.

Jeśli chodzi o koszty Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zostały zaplanowane w łącznej kwocie 5 758 000 tys. zł. Tutaj mamy wzrost w stosunku do roku 2020 o 5,4%. Największą pozycję w kosztach stanowią wynagrodzenia osobowe, które zaplanowano w kwocie nieco ponad 3 000 000 tys. zł, czyli wynagrodzenia osobowe zostały zaplanowane jak w roku 2020. Jeśli chodzi o koszty usług obcych, zaplanowano je w kwocie 1 246 000 tys. zł. Najwyższą pozycją są koszty związane m.in. z przetwarzaniem danych – 422 034 tys. zł, usługi pocztowe i bankowe – 404 877 tys. zł, głównie związane z dostarczaniem świadczeń, a także pozostałe usługi obce w kwocie 401 164 tys. zł. Wszystkie pozostałe koszty działalności bieżącej zaplanowano w łącznej kwocie około 1 426 000 tys. zł. Należy podkreślić, że gros tej kwoty to są składki na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników w kwocie 708 736 tys. zł. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie prezesie. Koreferat w tym zakresie ma pani przewodnicząca Teresa Wargocka. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Pani przewodnicząca, ze względu na to, że jesteśmy w dużej odległości, pozwolę sobie zdjąć maseczkę, ponieważ muszę korzystać z okularów. Chcę przedstawić opinię dotyczącą części 73 budżetu państwa na rok 2021. Opinia dotyczy dochodów i wydatków budżetu w części Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wydatki budżetu państwa w części 73 w 2021 r. wyniosą 67 636 500 tys. zł i będą większe niż w przewidywanym wykonaniu roku 2020 o blisko 18%. Wynikają one głównie ze zwiększenia dotacji dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytur Pomostowych. Dochody wyniosą 94 300 tys. zł i będą mniejsze w stosunku do wykonania roku 2020 o blisko 60%, głównie z powodu wcześniejszych zmian zasad funkcjonowania OFE. Udział wydatków w tej części budżetowej w wydatkach ogółem budżetu państwa wyniesie 13,9% wobec 11,3% w przewidywanym wykonaniu roku 2020 i 14% w roku 2019. Konkludując, projekt budżetu państwa na rok 2021 w części 73 zasługuje na przyjęcie.

W części 73 są również plany finansowe Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przychody FUS będą w 2021 r. niższe o 6,7% w stosunku do wykonania roku 2020, natomiast wpływy ze składek wzrosną o 2,3%, a dotacja z budżetu państwa o 77,5%. Wydatki funduszu będą większe o 4 600 000 tys. zł, tj. o 2,3%. Jednocześnie nastąpi realny wzrost wydatków na najważniejsze zadania wynikające z ustawy – emerytury i renty, prewencję rentową, wypadkową oraz dodatki do emerytur i rent. Zmniejszenie będzie dotyczyć wydatków na zasiłki, w tym chorobowe i pozostałe świadczenia, co wynika z wysokiej bazy roku 2020. Jak wiemy, to były zjawiska spowodowane COVID-19. Wtedy wypłacono dodatkowe zasiłki opiekuńcze dla ubezpieczonych z powodu COVID-19, jak również na większą skalę wypłacano zasiłki chorobowe. Odpis na działalność ZUS zostanie utrzymany na poziomie roku 2020 i będzie stanowić 1,4% kosztów ubezpieczeń społecznych. Wydatki funduszu będą stanowić w przyszłym roku 12% PKB, co jest wysokim wskaźnikiem osiąganym na tle wcześniejszych lat, z wyjątkiem roku 2020 po nowelizacji budżetu. Konkludując, projekt planu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zasługuje na przyjęcie.

W zakresie Funduszu Emerytur Pomostowych zjawisko występuje rok do roku, zwiększa się dotacja budżetowa, która ma bilansować niższe wpływy składek do FEP. Zabieg ma na celu zapewnienie płynnych wypłat emerytur pomostowych coraz większej liczbie beneficjentów. W 2021 r. dotacja wzrośnie o 1 352 182 tys. zł, tj. o 80,9% w stosunku do roku 2020, i będzie stanowiła 81,5% wszystkich przychodów FEP. Pomimo tych zastrzeżeń na pewno plan finansowy Funduszu Emerytur Pomostowych na 2021 r. zasługuje na przyjęcie przez Sejm. Realizujemy ważne zadania wytyczone ustawą. Jak wiemy, liczba składek jest zmniejszana, natomiast prawnie zagwarantowane prawo do emerytur pomostowych mają emeryci.

Jeżeli chodzi o plan finansowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, pan prezes bardzo szczegółowo go przedstawił. Myślę, że na uwagę zasługuje fakt, że plan finansowy FUS jest w dużej mierze zdefiniowany odpisami składek z poszczególnych funduszy. Biorąc pod uwagę liczbę zadań, jakie ustawowo nakładamy na ZUS z różnych tytułów, należy

stwierdzić, że zakład wykazuje w planie pewien deficyt finansowy, czyli planowane wydatki przekraczają dochody, niemniej jednak myślę, że trzeba tę sytuację zostawić otwartą na rok 2021. Wahania odnośnie do odpisów na ZUS mogą iść w kierunku polepszenia stanu finansowego ZUS, jak również pogorszenia. Zatem pomimo tych uwag, uważam, że projekt planu finansowego ZUS zasługuje na przyjęcie. Na pewno chcielibyśmy, aby wykonanie planu było zakończone pozytywnym efektem, mając świadomość, jak wiele dodatkowych zadań realizuje zakład, przy odpisach na podobnym poziomie i kosztach rok do roku. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chce zabrać głos w tym zakresie? Nie słyszę. Uznaję, że zrealizowaliśmy blok siódmy.

Przechodzimy do ostatniego, dziesiątego bloku – plan finansowy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Referuje zastępca prezesa PFRON pan Tomasz Maruszewski. Wiem, że mamy problem z połączeniem. Będziemy łączyć się telefonicznie. Dzień dobry, panie prezesie. Proszę o zreferowanie planu finansowego PFRON na rok 2021.

Zastępca prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Tomasz Maruszewski:

Witam serdecznie. Przepraszam za kłopoty, ale od godziny 11.00 próbujemy z informatykami się połączyć. Jednak nie udało się. Przechodzę do omówienia tematu. Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, plan finansowo-rzeczowy PRFON na rok 2021 po stronie przychodowej zawiera kwotę 6 293 966 tys. zł. To jest więcej o 5,55% niż w przewidywanym wykonaniu na 2020 r. Na tę kwotę składają się przede wszystkim wpłaty od pracodawców, którzy nie wypełniają obowiązku 6-procentowego wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Planujemy, że osiągniemy wpłaty na poziomie 5 150 000 tys. zł. Następną pozycją po stronie przychodowej jest kwota 710 626 tys. zł. To są dotacje z budżetu państwa, w tym wspomniana wcześniej przez ministra Stanisława Szweda kwota 700 000 tys. zł, przeznaczona na dofinansowanie pracowników niepełnosprawnych. Trzeba powiedzieć, że to jest kwota 675 000 tys. zł oraz kwota 25 000 tys. zł na zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub aktywności zawodowej. Kwota 626 000 tys. zł to są dotacje celowe przeznaczone na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej. Jeśli chodzi o stronę przychodową, również mamy zaplanowaną kwotę 2 660 tys. zł. To są przewidywane zwroty z niewykorzystanych środków przez samorządy wojewódzkie czy powiatowe. Kwota 370 784 tys. zł stanowi pozostałe przychody, z których największa pozycja w wysokości 254 641 tys. zł obejmuje między innymi rozwiązanie uprzednio dokonanych odpisów aktualizacyjnych, jak i kwot z uzyskanych odsetek z tytułu nieterminowych wpłat lub nienależnie pobranych dofinansowań udzielanych beneficjentom. To wszystko w największym skrócie, jeśli chodzi o stronę przychodową.

Jeśli chodzi o stronę wydatkową, przewidzieliśmy kwotę 6 461 060 tys. zł. Największa pozycja dotyczy dofinansowania pracowników niepełnosprawnych w wysokości 3 570 000 tys. zł. Trzeba zauważyć, że to jest kwota nieznacznie mniejsza niż planowanego wykonania w tym roku. Zaplanowaliśmy 3 600 000 tys. zł, ale trzeba wspomnieć, że od kwietnia obecnego roku dokonaliśmy podwyższenia kwot z tytułu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zależności od stopnia – z 1800 zł na 1950 zł w przypadku niepełnosprawności znacznej i z 1125 zł na 1200 zł w przypadku umiarkowanej niepełnosprawności. Dodatkowo w sposób istotny została zwiększona kwota z tytułu tzw. schorzeń specjalnych i przy stopniu znacznym – 1200 zł, w poprzednim okresie było 600 zł, zatem wzrost jest stuprocentowy. Przy stopniu umiarkowanym nastąpił wzrost o 50%, czyli z 600 zł na 900 zł.

Następna pozycja jest również związana ściśle z osobami niepełnosprawnymi prowadzącymi działalność gospodarczą. Zgodnie z ustawą PFRON refunduje poniesione składki na ubezpieczenia społeczne. Na ten cel przewidzieliśmy kwotę 114 763 tys. zł. To jest wyższa kwota niż w roku bieżącym o 6,62%. Trzeba zauważyć, że od momentu

ogłoszenia stanu pandemii osoby prowadzące działalność gospodarczą były zwolnione z płacenia tych składek, w związku z tym nie mogły występować o refundację, ale przewidujemy, że w przyszłym roku taka sytuacja nie powinna mieć miejsca.

Jeśli chodzi o następną pozycję wydatkową, to są przelewy redystrybucyjne, które przesyłamy zgodnie z ustawą o rehabilitacji na rachunki samorządów wojewódzkich i powiatowych. Kwota wynosi 1 452 261 tys. zł i jest wyższa o 16,29% niż planowane wykonanie z roku 2020. Należy wspomnieć, że to jest spowodowane faktem, iż w roku 2020 mieliśmy wzrost stawki na jednego uczestnika warsztatów terapii zajęciowej oraz na jednego zatrudnionego niepełnosprawnego w zakładach aktywności zawodowej. W kolejnym, 2021 r. przewidujemy wzrost w wysokości 100 zł w skali miesiąca, czyli 1200 zł w skali roku.

Następne pozycje wydatkowe to realizacja programów zatwierdzanych i uchwalanych przez radę nadzorczą PFRON. Tutaj mamy przewidzianą kwotę 251 541 tys. zł. Na realizację zadań zlecanych organizacjom społecznym, NGO, przeznaczamy kwotę w wysokości 290 000 tys. zł. Oczywiście mamy jeszcze inne, drobniejsze kwotowo pozycje dotyczące obowiązków wynikających z ustawy o rehabilitacji. Tutaj należy wymienić dofinansowanie kosztów szkolenia w języku migowym – 3500 tys. zł. Należy jeszcze wspomnieć o finansowaniu całości lub części badań, ekspertyz i analiz – 3000 tys. zł – lub refundacji kosztów wydawania certyfikatów przez podmioty uprawnione do szkolenia psów asystentów – 25 tys. zł.

Zakładając, że wykonanie planu finansowo-rzeczowego po stronie przychodowej i wydatkowej zostanie zrealizowane na tym poziomie, oczekujemy, że na zakończenie roku 2021 będziemy dysponowali stanem funduszu w wysokości 369 164 tys. zł, w tym stanem środków pieniężnych w wysokości 240 031 tys. zł. To wszystko w największym skrócie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie prezesie. Ponieważ jest problem z połączeniem z panem posłem Grzegorzem Matusiakiem, który jest koreferentem, muszę się rozłączyć. Później połączymy się podczas pytań.

Może jednak nie będziemy się rozłączać, bo na drugim telefonie mamy połączenie z panem posłem. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Grzegorz Matusiak (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, jeżeli chodzi o budżet na 2021 r., pan prezes dokładnie zreferował. Jest on podobny do poprzedniego, zatem bardzo proszę o przyjęcie projektu na 2021 r.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów chce zabrać głos? Bardzo proszę, pani przewodnicząca Marzena Okła-Drewnowicz.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Bardzo dziękuję. Rzeczywiście, pan prezes bardzo szczegółowo przedstawił nam plan budżetu, ale nie odniósł się w ogóle do sytuacji, która ma miejsce w warsztatach terapii zajęciowej. Wiemy, że spotkanie z przedstawicielami PFRON odbyło się niedawno w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej i dotyczyło zwiększenia algorytmu. Wiemy, że od 20 lat dramatycznie spada poziom finansowania działalności WTZ. Każdy powinien uderzyć się w piersi, bo była taka sytuacja. Prawie 80–90% przekazywanych środków tak naprawdę pokrywa tylko pensje, i to minimalne, więc trudno mówić o jakiejkolwiek merytorycznej działalności na dobrym poziomie. Tak naprawdę to jest heroiczne działanie pracowników WTZ, którzy z ogromnym poświęceniem i zaangażowaniem wkładają swoje serce w pracę i ją wykonują. Dlatego moje pytanie jest wołaniem o pomoc dla wszystkich WTZ, które są zrzeszone w Polskim Forum Warsztatów Terapii Zajęciowej. Czy państwo nie myślą, żeby podnieść algorytm, aby zajęcia w WTZ były adekwatne do finansowania? Dzisiaj wiemy, że tak nie jest. Niestety, obecna sytuacja pandemiczna uniemożliwiła przedstawicielom WTZ uczestniczenie w posiedzeniu Komisji i zadawanie pytań, dlatego w ich imieniu zadaję pytanie – jak państwo odnoszą się do możliwości

podwyższenia algorytmów dla WTZ? Czy widzą państwo możliwość, aby w przyszłym budżecie zwiększyć dofinansowanie dla WTZ?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Czy są jeszcze inne pytania? Nie słyszę. Bardzo proszę o odpowiedź, panie prezesie.

Zastępca prezesa PFRON Tomasz Maruszewski:

Pani przewodnicząca, pani poseł, szanowni państwo, rzeczywiście, dwa tygodnie temu odbyliśmy spotkanie z przedstawicielami Ogólnopolskiego Forum Warsztatów Terapii Zajęciowej. W spotkaniu uczestniczył pełnomocnik rządu do spraw osób niepełnosprawnych Paweł Wdówik oraz pani dyrektor biura pełnomocnika Małgorzata Paprota. Oczywiście brałem udział w tym spotkaniu ze strony PFRON. Znamy te postulaty. Odpowiadając wprost, będziemy starali się w miarę pojawiających się dodatkowych środków. Przypomnę, że plan finansowy jest zatwierdzany i stanowi podstawę do działalności, ale jest możliwość jego nowelizowania i w roku 2020 uczyniliśmy to dwukrotnie dzięki – oczywiście „dzięki" w cudzysłowie – sytuacji związanej z pandemią. Prezes PFRON dostał uprawnienia i to nie musi trwać tak długo. Jeżeli taka sytuacja pojawi się w przyszłym roku, będziemy brali to pod uwagę.

Tytułem wyjaśnienia chcę powiedzieć, jak funkcjonuje ten algorytm. To są środki, które przekazujemy w kontekście warsztatów terapii zajęciowej na rzecz starostw. Tam kwota jest rozdysponowana na wszystkie zadania. Jednym z zadań jest dofinansowanie do funkcjonowania WTZ. Ze strony PFRON wynosi to 90%, a 10% powinno pochodzić ze środków starostwa. Oczywiście nie są wykluczone dodatkowe środki i one są mile widziane. Praktyka niestety jest taka, że niewiele powiatów dokłada ponad obowiązkowe 10% do funkcjonowania WTZ. Nie jest do końca prawdą, że nic w tym zakresie nie robiliśmy w ostatnim czasie. Od roku 2017 wzrastała kwota na jednego uczestnika. Od 2013 r. w skali miesiąca wynosiła 1308 zł, a w roku 2020 – 1708 zł. W przyszłym roku jest zaplanowana kwota 1808 zł, a rozporządzenie, które reguluje tę kwestię, jeszcze na 2022 r. przewiduje dodatkowe 100 zł, czyli będzie 1908 zł. Zatem przez ostatnie pięć lat nie 500+, postulowane przez przedstawicieli, ale 600 zł. To oczywiście nie wyklucza, że jeśli pojawi się odpowiednia sytuacja finansowa PFRON, będziemy chcieli uwzględnić i uregulować kwestię związaną z WTZ. Po spotkaniu robiliśmy analizę i nie do końca jest prawdą, że wszystkie środki pochłaniają wynagrodzenia i wyłącznie oscylują w granicach minimalnego. Już teraz mogę powiedzieć, że ze wstępnej analizy wynika, że średnie wynagrodzenie wszystkich zatrudnionych w WTZ – jest ich ponad 10 tys., a uczestników mamy ponad 28 tys. – wynosi około 4 tys. zł, zatem to nie jest minimalna kwota. Jednak zdajemy sobie sprawę, że powinno to wzrosnąć i będziemy się starali, jeśli pojawi się możliwość, żeby postulaty zostały uwzględnione. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie prezesie. Zamykam omawianie tej części budżetu.

Na tym wyczerpaliśmy rozpatrywanie wszystkich części projektu ustawy budżetowej na rok 2021 z druku nr 640 w zakresie działania naszej Komisji. Moje pytanie brzmi: czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania projektu ustawy w częściach, które omawialiśmy? Czy sprzeciw jest do całości czy do poszczególnych części? W takim razie będę odczytywała poszczególne części i będziemy decydowali.

Część budżetowa 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Czy jest sprzeciw wobec tego budżetu? Jest sprzeciw, zatem głosujemy. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia części 31 – Praca? Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia części 44 – Zabezpieczenia społeczne? Rozumiem, że jest sprzeciw do całego budżetu?

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Rzecznik Praw Dziecka, Praca, Zabezpieczenie społeczne, Rodzina – do tych części budżetowych składamy sprzeciw.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Czy do pozostałych nie ma sprzeciwu?

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Może być sprzeciw do całości?

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

To jest państwa decyzja.

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Zatem do poszczególnych części.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Zatem do części: Rzecznik Praw Dziecka, Praca, Zabezpieczenie społeczne, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Rodzina – jest sprzeciw. Do KRUS i ZUS nie ma sprzeciwu. Do części 83 i 85 jest sprzeciw. A PFRON?

Poseł Marzena Okła-Drewnowicz (KO):

Sprzeciw.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Zatem mamy osiem głosowań do poszczególnych części. Może sprawdzimy jeszcze raz kworum, ponieważ posiedzenie Komisji trwało dość długo. Bardzo proszę o przygotowanie się do głosowania. Sprawdzamy kworum. Jest 31 osób głosujących, zatem mamy kworum. Przechodzimy do głosowań.

Głosujemy nad częścią budżetową 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Kto jest za pozytywną opinią? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Głosowało 34 posłów – 20 było za, 11 przeciw, 3 osoby wstrzymały się od głosu. Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową Rzecznik Praw Dziecka.

Proszę o przygotowanie głosowania do części budżetowej 31 – Praca. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej 31 – Praca? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie, proszę o podanie wyników. Głosowało 33 posłów – 19 było za, 12 przeciw, 2 osoby wstrzymały się od głosu. Zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 31 – Praca.

Przechodzimy do kolejnej części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne. Proszę o przygotowanie się do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej części 44 – Zabezpieczenie społeczne? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie. Proszę o podanie wyniku. Głosowało 35 posłów – 19 było za, 14 przeciw, 2 osoby wstrzymały się od głosu. Zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 44.

Przechodzimy do części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Proszę o przygotowanie się do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem tej części budżetu? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie, proszę o podanie wyniku. Głosowało 33 posłów – 19 było za, nikt nie był przeciw, 14 osób wstrzymało się od głosu. Zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową dotyczącą Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Proszę o przygotowanie kolejnego głosowania, części 63 – Rodzina. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej 63? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie. Głosowało 34 posłów – 18 było za, 13 przeciw, 3 osoby wstrzymały się od głosu. Zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetu – Rodzina .

Części budżetowe dotyczące KRUS i ZUS zostały przyjęte bez sprzeciwu. Przechodzimy do części 83 – Rezerwy celowe. Bardzo proszę o przygotowanie głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części budżetowej 83? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie. Głosowało 33 posłów – 16 było za, 11 przeciw, 6 osób wstrzymało się od głosu. Zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała część budżetową 83.

Bardzo proszę o przygotowanie głosowania części 85 – Budżety wojewodów ogółem. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem części 85 – Budżety wojewodów? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o zamknięcie głosowania.

Głosowało 34 posłów – 17 było za, 14 przeciw, 3 osoby wstrzymały się od głosu. Zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała tę część budżetu.

Proszę o przygotowanie kolejnego głosowania – plan finansowy Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Kto z pań i panów posłów jest za pozytywnym zaopiniowaniem planu finansowego PFRON? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Zamykam głosowanie. Proszę o podanie wyników. Głosowało 34 posłów – 17 było za, 4 przeciw, 13 osób wstrzymało się od głosu. Zatem Komisja pozytywnie zaopiniowała plan finansowy PFRON.

Został nam wybór posła upoważnionego do reprezentowania Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proponuję, aby tym posłem został pan Robert Warwas. Pan poseł wyraził zgodę. Czy jest sprzeciw wobec tej kandydatury? Nie słyszę, zatem uznaję, że pan Robert Warwas został upoważniony przez Wysoką Komisję do reprezentowania naszej Komisji na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych.

Na tym zakończyliśmy posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Przypominam, że zaraz zaczynamy z opóźnieniem drugie posiedzenie Komisji.